

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Quick scan wijziging van de Rijkswet op het Nederlandschap

Mei 2013

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Quick scan wijziging van de Rijkswet op het Nederlandschap

Datum	22 mei 2013
Status	Definitief

Colofon

Titel	Quick scan wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap
Status	Definitief
Auteur	Jeske Uitterhoeve Wetenschappelijk medewerker
Contact	INDOA@ind.nl Ministerie van Veiligheid en Justitie Immigratie- en Naturalisatiedienst Directie Uitvoeringsstrategie en advies IND Informatie- en Analysecentrum (INDIAC) Dr. H. Colijnlaan 341 2283 XL Rijswijk Postbus 5800 2280 HV Rijswijk

Inhoud

Colofon	3
Managementsamenvatting	7
Afkortingenlijst	11

1	Inleiding – 12
1.1	Aanleiding en achtergrond van de quick scan – 12
1.2	Doelstelling van de quick scan – 12
1.3	Vraagstelling – 12
1.4	Scope – 13
1.5	Werkwijze en aanpak – 13
1.6	Leeswijzer – 13
2	(Gewijzigde) Wet- en regelgeving – 15
2.1	Procesbeschrijving optie en naturalisatie – 15
2.1.1	Optie – 15
2.1.2	Naturalisatie – 16
2.2	Wetsvoorstel – 17
2.3	Noodzakelijke aanvullende en lagere wet- en regelgeving – 18
3	Verlenging van de naturalisatietermijn – 20
3.1	Wetswijziging – 20
3.2	Gevolgen voor de IND – 20
3.2.1	Organisatorische gevolgen – 20
3.2.2	Informatiseringsgevolgen – 23
3.2.3	Personele gevolgen – 23
3.2.4	Financiële gevolgen – 24
3.2.5	Communicatie en voorlichting – 24
3.2.6	Handhaving – 25
3.2.7	Conclusie IND – 25
3.3	Gevolgen voor de toelatingsorganisaties en de Kabinetten van de Gouverneur van Aruba, Curaçao en Sint Maarten – 25
4	Openbare-ordetoets voor medenaturalisandi en medeoptanten van 12 tot 16 jaar – 27
4.1	Wetswijziging – 27
4.2	Gevolgen voor de IND – 27
4.2.1	Organisatorische gevolgen – 27
4.2.2	Informatiseringsgevolgen – 28
4.2.3	Personele gevolgen – 28
4.2.4	Financiële gevolgen – 29
4.2.5	Communicatie en voorlichting – 29
4.2.6	Handhaving – 29
4.2.7	Conclusie IND – 30
4.3	Gevolgen voor de toelatingsorganisaties en de Kabinetten van de Gouverneur van Aruba, Curaçao, Sint Maarten – 30
5	Overige maatregelen – 31
5.1	Het schrappen van enkele obsoleete en weinig gebruikte uitzonderingen op de hoofdtermijn – 31
5.1.1	Gevolgen voor de IND – 31

- 5.2 Invoering van een termijn van drie jaar toelating en hoofdverblijf voor degenen die gehuwd zijn met een Nederlander—33
- 5.2.1 Gevolgen voor de IND—33
- 5.3 Schrappen van de optie op het Nederlanderschap voor degenen die gedurende 15 jaar in het Koninkrijk verblijven en minimaal drie jaren gehuwd zijn met een Nederlandse partner—36
- 5.3.1 Gevolgen voor de IND—36
- 6 Randvoorwaarden en risico's—41**
 - 6.1 Randvoorwaarden—41
 - 6.2 Risico's—41
- 7 Eindconclusie—42**
 - Bijlage I - Wetsvoorstel—44
 - Bijlage II - Standaard vragenlijst—54

Managementsamenvatting

In 2012 heeft de toenmalige bewindspersoon die verantwoordelijk was voor de Rijkswet op het Nederlanderschap (RWN) een voorstel tot wijziging van de RWN ingediend bij de Tweede Kamer. Dit wetsvoorstel leek op weinig steun in de huidige Tweede Kamer te kunnen rekenen en de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft het voorstel eind 2012 ingetrokken.

Het regeerakkoord bevat het voornemen de naturalisatietermijn te verlengen van vijf naar zeven jaar. Ter uitvoering van dit voornemen is een nieuw wijzigingsvoorstel ontworpen waarin naast de verlenging van de naturalisatietermijn enkele andere wijzigingen van de RWN zijn opgenomen. Samengevat bevat het wetsvoorstel de volgende maatregelen:

1. Het verlengen van de naturalisatietermijn van vijf naar zeven jaar;
2. Het toepassen van de openbare ordetoets bij 12-16 jarigen;
3. Het schrappen van enkele obsoleete en weinig gebruikte uitzonderingen op de hoofdtermijn;
4. Het stellen van een termijn van drie jaar toelating en hoofdverblijf in het Koninkrijk of één van de andere landen van het Koninkrijk voor naturalisandi die ten minste drie jaar gehuwd zijn met een Nederlander;
5. Het schrappen van optierecht ex artikel 6, eerste lid, onderdeel g, (degenen die ten minste 15 jaar in het Koninkrijk verblijven, en ten minste drie jaar getrouwd zijn met een Nederlander).

De inwerkingtreding van het wetsvoorstel is beoogd per 1 januari 2015.

De Directeur Wetgeving en Juridische Zaken (D DWJZ) van het Minister van Veiligheid en Justitie heeft de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) verzocht een objectieve en technische toets uit te voeren naar de uitvoerbaarheid en de haalbaarheid van de voorgenomen maatregelen en de daarbij eventueel gemoeide organisatorische kosten voor de IND in beeld te brengen. De hoofdvraag van deze quick scan is: "Wat zijn de organisatorische en financiële gevolgen van de uitvoering van het wetsvoorstel voor de IND en in hoeverre is het wetsvoorstel uitvoerbaar en handhaafbaar?" De hoofdvraag is eerst per maatregel beantwoord en in de eindconclusie van het rapport voor het wetsvoorstel in zijn geheel.

Geen van de vijf maatregelen heeft gevolgen voor de inrichting van de organisatie en de werkprocessen. Evenmin hebben de maatregelen gevolgen voor de functieprofielen van de benodigde medewerkers. De voor de implementatie van het wetsvoorstel benodigde aanpassingen in INDiGO zijn eenvoudig en weinig tijdrovend. De overige gevolgen worden hieronder per maatregel beschreven.

1. Het verlengen van de naturalisatietermijn van vijf naar zeven jaar.

Deze maatregel zal naar verwachting leiden tot een tijdelijke toename van het aantal naturalisatieverzoeken voorafgaand aan de inwerkingtreding van het wetsvoorstel en tot een afname van het aantal naturalisatieverzoeken in de eerste twee jaar na inwerkingtreding. Daarnaast zal de maatregel waarschijnlijk leiden tot een, permanente, lichte toename van het aantal reguliere verlengingsaanvragen.

De omvang van de toename van het aantal naturalisatieverzoeken in 2014 voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wetswijziging is moeilijk te voorspellen, maar zal maximaal circa 30% bedragen. Hoewel de KDN voor een dergelijke verhoging van de instroom op papier ongeveer 18 fte extra capaciteit nodig zou hebben, kan een deel van deze extra verzoeken waarschijnlijk behandeld worden in 2015 wanneer sprake zal zijn van een daling van de instroom. Gebaseerd op instroomcijfers uit het verleden wordt de daling in 2015 globaal geschat op 29% van de normale instroom en die in 2016 op 18%. Daarbij vormt de daling van het aantal naturalisatieverzoeken in 2015 en 2016 voor de KDN een groter financieel risico dan de toename van het aantal verzoeken in 2014. Naarmate de daling groter is in vergelijking met de daaraan vooraf gegane piek, neemt het risico op niet gefinancierde personele capaciteit binnen de KDN in 2015 en vooral 2016 toe. Overigens kan eventueel niet gefinancierde capaciteit binnen de KDN tijdelijk elders binnen de IND worden ingezet, waardoor het financiële risico voor de IND als geheel gering is.

De omvang van de toename van het aantal reguliere verlengingsaanvragen als gevolg van de maatregel is moeilijk te voorspellen. Het is echter de verwachting dat de eventuele extra benodigde capaciteit door de huidige formatie van de reguliere klantdirecties opgevangen kan worden.

2. Het toepassen van de openbare ordetoets bij 12-16 jarigen

Deze maatregel leiden tot een toename van de door Centrale Verificatie Unit (CVU) te behandelen openbare orde toetsen en hiermee tot een lichte toename van de werkvoorraad van CVU. De hiervoor extra benodigde capaciteit is zeer beperkt en kan door de huidige formatie van het CVU worden opgevangen. Voor de KDN leidt de maatregel naar verwachting tot een lichte toename van het aantal af te wijzen naturalisatieverzoeken, en van het aantal bezwaar- en beroepsprocedures aangezien in deze gevallen mogelijk één, minderjarig, lid van een gezin niet kan naturaliseren. De hiervoor benodigde beperkte extra capaciteit kan binnen de huidige formatie gevonden worden.

Voor de overige klantdirecties van de IND zal ook de maatregel waarschijnlijk tot een beperkte toename van het aantal verlengingsaanvragen leiden. De beperkte extra capaciteit die hiervoor nodig is kan binnen de huidige formatie gevonden worden.

3. Het schrappen van enkele obsoleete en weinig gebruikte uitzonderingen op de hoofdtermijn

De voorgestelde wetswijziging is in feite een vereenvoudiging en een administratieve lastenverlichting voor de IND en betrokken ketenpartners. Meer vreemdelingen zullen gaan vallen onder de hoofdregel dat er sprake moet zijn van zeven jaar toelating en hoofdverblijf.

Mogelijk zal de maatregel leiden tot een tijdelijke lichte toename en later een tijdelijke lichte afname van het aantal naturalisatieverzoeken en tot een, permanente, lichte toename van het aantal verlengingsaanvragen. Gezien de zeer beperkte aantallen zal de toename in de werkvoorraad van de KDN, de KDRS, de KDRE, de KDA en de IND-unit Caribisch Nederland hierdoor echter verwaarloosbaar zijn. De verwachting is dan ook dat deze maatregel geen gevolgen heeft voor (de inzet van) de personele bezetting van de IND.

4. Het stellen van een termijn van drie jaar toelating en hoofdverblijf in het Koninkrijk of één van de andere landen van het Koninkrijk voor naturalisandi die ten minste drie jaar gehuwd zijn met een Nederlander.

Ook deze maatregel zal naar verwachting leiden tot een tijdelijke lichte toename en later een tijdelijke lichte afname van het aantal naturalisatieverzoeken en tot een, permanente, lichte toename van het aantal aanvragen om een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd. Voor wat betreft het opvangen van een eventuele kleine piek in het aantal naturalisatieverzoeken als gevolg van deze maatregel voorafgaand aan de inwerkingtreding van het wetsvoorstel, geldt hetgeen is beschreven onder punt 1.

5. Het schrappen van optierecht ex artikel 6, eerste lid, onderdeel g, (degenen die ten minste 15 jaar in het Koninkrijk verblijven, en ten minste drie jaar getrouwd zijn met een Nederlander)

De maatregel zal naar verwachting leiden tot een lichte maar structurele toename van het werkaanbod van de IND, omdat vreemdelingen die niet langer kunnen opteren voor het Nederlanderschap (in 2007 - 2011 gemiddeld circa 2.230 personen per jaar op grond van dit artikel) ofwel hun verblijfsdocumenten zullen moeten blijven vernieuwen ofwel een naturalisatieverzoek zullen indienen. Beide acties zijn voor de IND arbeidsintensiever dan het registreren van een optiebevestiging. Het is niet goed in te schatten hoeveel van de vreemdelingen die als gevolg van de wetwijziging niet langer kunnen opteren daadwerkelijk een naturalisatieverzoek zullen indienen. Naar verwachting zal het inburgeringsvereiste met name in de eerste jaren na inwerkingtreding van het wetsvoorstel voor deze groep een obstakel vormen. Naarmate het aantal vreemdelingen dat een naturalisatieverzoek indient hoger is, zal de benodigde extra personele inzet toenemen. Geconcludeerd kan worden dat de IND grofweg tussen de 1,0 fte en 6,0 fte extra aan capaciteit per jaar nodig heeft om de aanvragen of verzoeken van deze categorie vreemdelingen te behandelen. Met name als het merendeel van deze categorie uiteindelijk een naturalisatieverzoek indient, zal de hiervoor benodigde extra capaciteit niet binnen de huidige formatie van de KDN kunnen worden opgevangen.

Geconcludeerd kan worden dat het wetsvoorstel voor de IND uitvoerbaar en handhaafbaar is. Wel is de verwachting dat de invoering van de maatregelen voorafgaand aan de inwerkingtreding en daarna invloed zal hebben op de instroom van verschillende soorten aanvragen en verzoeken en daarmee op de werkvoorraad van de IND. Voor de permanente stijging van het aantal naturalisatieverzoeken als gevolg van het schrappen van een optiecategorie moet, op de lange termijn, mogelijk extra personeel bij de KDN worden ingezet. De tijdelijke toe- en afname voorafgaand aan en na inwerkingtreding van het wetsvoorstel en de lichte structurele toename van de werkvoorraad van de overige klantdirecties van de IND kunnen waarschijnlijk door de huidige formatie van de IND worden opgevangen.

Hoewel de hoofdvraag van deze quick scan enkel ziet op de gevolgen van het wetsvoorstel voor de IND is ook een korte reactie gevraagd aan de toelatingsorganisaties en de Kabinetten van de Gouverneur van Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Hieruit blijkt dat de voorgestelde maatregelen in grote lijnen een vergelijkbaar effect op deze organisaties zullen hebben als op de IND, waarbij aangetekend moet worden dat sommige van deze extra werkzaamheden op Aruba, Curaçao en Sint Maarten minder geautomatiseerd en dus arbeidsintensiever zijn. Daar staat tegenover dat het in deze landen gaat om een dermate beperkt aantal

naturalisatieverzoeken dat deze extra werkzaamheden naar verwachting geen financiële consequenties of gevolgen voor de personele bezetting zullen hebben.

Afkortingenlijst

AUA REN	Afdeling Uitvoeringsadvies Regulier Economisch & Naturalisatie
BOT	Bericht Omtrent Toelating
CVU	Centrale Verificatie Unit
DIV	Directie Informatievoorziening
DM&C	Directie Middelen & Control
DUSA	Directie Uitvoeringsstrategie en Advies
D WJZ	Directeur Wetgeving en Juridische Zaken
EU	Europese Unie
FMS	Foreign Management System
GBA	Gemeentelijke basisadministratie
HH	Afdeling Handhaving
HIND	Hoofddirecteur IND
HRWN	Herziene Rijkswet op het Nederlanderschap
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
INDIAC	IND Informatie- en Analyse Centrum
INDiGO	Registratiesysteem van de IND
KB	Koninklijk Besluit
K&D	Afdeling Kwaliteit & Dienstverlening
KDRE	Klantdirectie Regulier Economisch
KDRS	Klantdirectie Regulier Sociaal
KDW	Klantdienstwijzer (www.ind.nl)
MoMi	Modern Migratiebeleid
RWN	Rijkswet op het Nederlanderschap
TEV	Toegang en Verblijf
Vb	Vreemdelingenbesluit 2000
Vc	Vreemdelingencirculaire 2000
VV	Vreemdelingen voorschrift 2000
Vvr	Verblijfsvergunning regulier
Vw	Vreemdelingenwet 2000

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en achtergrond van de quick scan

In 2012 is door de toenmalige bewindspersoon die verantwoordelijk was voor de Rijkswet op het Nederlanderschap (RWN) een voorstel tot wijziging van de RWN ingediend bij de Tweede Kamer. Dit wetsvoorstel leek op weinig steun in de huidige Tweede Kamer te kunnen rekenen en de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft het voorstel eind 2012 ingetrokken.

Het regeerakkoord bevat het voornemen de naturalisatietermijn te verlengen van vijf naar zeven jaar. Ter uitvoering van dit voornemen is een nieuw wijzigingsvoorstel ontworpen waarin naast de verlenging van de naturalisatie-termijn enkele andere wijzigingen van de RWN zijn opgenomen.

Beoogd wordt het wetsvoorstel voor het zomerreces van 2013 in de Rijksministerraad te behandelen. De inwerkingtreding van het wetsvoorstel is beoogd per 1 januari 2015.

De Directeur Directie Wetgeving en Juridische Zaken (D DWJZ) van het Minister van Veiligheid en Justitie heeft de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) verzocht een objectieve en technische toets uit te voeren naar de uitvoerbaarheid en de haalbaarheid van de voorgenomen maatregelen en de daarbij eventueel gemoeide organisatorische gevolgen en kosten voor de IND in beeld te brengen. In onderhavige rapportage zijn de resultaten van deze toets opgetekend.

1.2 Doelstelling van de quick scan

Het doel van de quick scan is het uitvoeren van een objectieve en technische toets naar de uitvoerbaarheid en haalbaarheid van de voorgenomen maatregelen en de daarbij eventueel gemoeide organisatorische gevolgen en kosten voor de IND in beeld te brengen.

1.3 Vraagstelling

De hoofdvraag van deze quick scan is: "Wat zijn de organisatorische en financiële gevolgen van de uitvoering van het wetsvoorstel voor de IND en in hoeverre is het wetsvoorstel uitvoerbaar en handhaafbaar?"

Deze hoofdvraag is opgesplitst in de volgende deelvragen:

- Wat zijn de organisatorische en financiële gevolgen van de verlenging van de naturalisatietermijn voor de IND en in hoeverre is deze maatregel uitvoerbaar en handhaafbaar?
- Wat zijn de organisatorische en financiële gevolgen voor de IND van het schrappen van enkele obsoleete en weinig gebruikte uitzonderingen op de standaardtermijn van toelating en hoofdverblijf en in hoeverre is deze maatregel uitvoerbaar en handhaafbaar?
- Wat zijn de organisatorische en financiële gevolgen voor de IND van het invoeren van een termijn van toelating en hoofdverblijf van drie jaar voor degenen die gehuwd zijn met een Nederlander en in hoeverre is deze maatregel uitvoerbaar en handhaafbaar?
- Wat zijn de organisatorische en financiële gevolgen voor de IND van het schrappen van de optie op het Nederlanderschap voor degenen die gedurende 15 jaar in het Koninkrijk verblijven en gehuwd zijn met een Nederlandse partner en in hoeverre is deze maatregel uitvoerbaar en handhaafbaar?

- Wat zijn de organisatorische en financiële gevolgen voor de IND van de uitbreiding van de openbare orde toets naar medenaturalisandi en medeoptanten van 12 tot 16 jaar en in hoeverre is deze maatregel uitvoerbaar en handhaafbaar?

Voor het beantwoorden van de deelvragen zijn de vragen zoals opgenomen in bijlage II als leidraad gebruikt.

1.4 Scope

Het document dat wordt getoetst in de quick scan is de nota van de DWJZ aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie en het in deze nota toegelichte wetsvoorstel (zie bijlage I).

De organisatorische en financiële gevolgen voor de ketenpartners van de IND zijn niet meegenomen in deze quick scan. Een korte reactie van de Kabinetten van Gouverneur van Aruba en Sint Maarten is wel in het rapport opgenomen.

1.5 Werkwijze en aanpak

Bij brief van 27 maart 2013 heeft de D DWJZ het hoofd van de IND verzocht om onderhavige quick scan uit te voeren. Het hoofd van de IND heeft de opdracht aanvaard en neergelegd bij het hoofd van het IND Informatie- en Analysecentrum (INDIAC). Het hoofd van INDIAC heeft vervolgens het plaatsvervangend hoofd van INDIAC gevraagd op te treden als voorzitter van een breed samengestelde projectgroep.

De projectgroep bestond uit medewerkers van de volgende IND-directies:

- Directie Uitvoeringsstrategie en Advies (DUSA);
- Directie Informatievoorziening (DIV);
- Klantdirectie Naturalisatie (KDN);
- Klantdirectie Regulier Sociaal (KDRS);
- Klantdirectie Regulier Economisch; en
- Stafdirectie Middelen & Control (M&C).

Aanvullend is informatie ingewonnen bij de volgende organisaties:

- IND-unit Caribisch Nederland;
- Kabinetten van de Gouverneur van Sint Maarten en Aruba.

De Nederlandse gemeenten zijn door DWJZ en DMB afzonderlijk om commentaar gevraagd en niet actief bij onderhavige quick scan betrokken.

De projectgroep is één keer plenair bij elkaar gekomen. Tijdens de eerste bijeenkomst is in grote lijnen verkend wat de gevolgen voor de IND zullen zijn van de voorgestelde maatregelen en zijn de te beantwoorden subvragen van bijlage II verdeeld onder de projectgroepleden. Daarna hebben de projectgroepleden ervoor gezorgd dat de vragen zo goed mogelijk en in onderlinge samenhang zijn beantwoord. Indien nodig hebben zij daarvoor aansluiting gezocht bij andere projectgroepleden of specifieke organisatieonderdelen. De antwoorden op de subvragen zijn vervolgens verzameld door INDIAC en in een conceptrapport gegoten. Hierop hebben de projectgroepleden schriftelijk commentaar geleverd.

1.6 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 schetst kort de naturalisatie- en optieprocedure, de inhoud van het voorliggende wetsvoorstel en de wijzigingen van andere wet- en regelgeving die nodig zijn. Hoofdstuk 3 tot en met 5 behandelen de gevolgen van de voorgestelde

maatregelen. Hoofdstuk 6 zet kort de randvoorwaarden voor een consequente uitvoering en handhaving van de wet uiteen en bespreekt enkele risico's die door de deelnemers aan de quick scan worden gesignaleerd. Tot slot geeft hoofdstuk 7 een eindconclusie. De lezer met weinig tijd wordt aangeraden om zich te beperken tot de managementsamenvatting en hoofdstuk 6 en 7.

2 (Gewijzigde) Wet- en regelgeving

2.1 **Procesbeschrijving optie en naturalisatie**

Er zijn drie manieren om Nederlander te worden:

- van rechtswege;
- door optie;
- door naturalisatie.

Hierbij maakt het verschil of de betrokkene in het Europese deel van Nederland, het buitenland, Aruba, Curaçao, Sint Maarten of de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius of Saba woonachtig is.

Hieronder zullen kort de huidige werkprocessen beschreven worden voor het behandelen van een optieverklaring en voor een verzoek om naturalisatie tot Nederlander.

2.1.1 *Optie*

Optieverklaringen worden in het Europese deel van Nederland afgelegd bij de gemeente van de betreffende woonplaats. In de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba worden ze afgelegd bij de IND-unit Caribisch Nederland. In Aruba, Curaçao en Sint Maarten bij het Kabinet van de Gouverneur. En buiten het Koninkrijk bij de Nederlandse diplomatieke of consulaire posten in het buitenland.

De bevoegde autoriteit neemt de optieverklaring in ontvangst en onderzoekt of is voldaan aan de vereisten die aan de optie zijn gesteld. Desgewenst wordt nadere informatie ingewonnen bij de IND, de politie en/of justitie. Vervolgens wordt de optieverklaring bevestigd of geweigerd. De beslissingsbevoegdheid is voorbehouden aan voornoemde autoriteiten. Dit is geregeld in het Besluit verkrijging en verlies Nederlanderschap.

Bij een weigering van de optiebevestiging kunnen rechtsmiddelen (bezwaar en (hoger) beroep) worden ingesteld. De procedures worden in voorkomende gevallen gevoerd door de beslissende autoriteit.

Bij een bevestiging van de optieverklaring stelt de bevoegde autoriteit de IND in kennis nadat het besluit op de wettelijk verplichte naturalisatieceremonie aan de optant is uitgereikt. De IND draagt vervolgens zorg voor de opname van de optiebevestiging in het nationaliteitenregister, een register waarin onder andere alle opties en naturalisaties vanaf het ontstaan van het Koninkrijk zijn geregistreerd. De IND informeert tevens andere relevante instanties, middels automatisch gegenereerde brieven. Indien sprake is van de verplichting tot het doen van afstand van de oorspronkelijke nationaliteit (optie op grond van artikel 6, eerste lid aanhef en onder e RWN), wordt de afstandsprocedure opgestart. De IND controleert en handhaaft de afstandsverplichting van de optant. Als blijkt dat de optant niet al het mogelijke heeft gedaan om afstand te doen, of de autoriteiten in het land van herkomst verlenen geen of onvoldoende medewerking, dan beslist de IND over de gevolgen hiervan. Bij het niet voldoen aan de afstandsverplichting kan het Nederlanderschap door de IND namens de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie worden ingetrokken.

2.1.2 *Naturalisatie*

Verzoeken om naturalisatie tot Nederlander worden in het Europese deel van Nederland ingediend bij de gemeente. In de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba worden ze ingediend bij de IND-unit Caribisch Nederland. In Aruba, Curaçao en Sint Maarten worden de verzoeken ingediend bij het desbetreffende Kabinet van de Gouverneur. En buiten het Koninkrijk worden de verzoeken om naturalisatie tot Nederlander ingediend bij de Nederlandse diplomatieke of consulaire posten in het buitenland.

De genoemde autoriteiten controleren het verzoek om naturalisatie tot Nederlander op volledigheid en onderzoeken of de personen aan de voorwaarden van naturalisatie voldoen. In dat kader wordt desgewenst informatie opgevraagd bij de IND. Vervolgens wordt hierover advies uitgebracht. Het verzoek om naturalisatie tot Nederlander en het advies worden toegezonden aan de IND in het Europese deel van Nederland. De IND neemt een beslissing op het verzoek om naturalisatie en vraagt in geval van ontbrekende dan wel onjuiste informatie om aanvullende gegevens aan de verzoeker, de in ontvangst nemende autoriteit of een andere instantie.

Indien een verzoeker om naturalisatie aan de voorwaarden voldoet, wordt hij voorgedragen voor verlening van het Nederlanderschap. Dit gaat per concept Koninklijk Besluit (verder: KB) dat bij de IND geautomatiseerd wordt aangemaakt. Dit concept KB wordt naar de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie verzonden die, na ondertekening van de aanbiedingsbrief, het concept KB ter ondertekening aan Zijne Majesteit de Koning aanbiedt. De naturalisatie wordt vastgesteld door ondertekening van het KB door Zijne Majesteit de Koning.

Na contrasignering door de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie gaat het originele KB retour naar het Kabinet der Koningin en het afschrift van het KB naar de IND. Bij de IND wordt vervolgens geautomatiseerd een uittreksel uit het naturalisatiebesluit (bekendmaking van verlening van het Nederlanderschap) gegenereerd en ter uitreiking verzonden aan de uitreikende instantie. Behalve in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba waar de gezaghebber van het betreffende openbare lichaam de uittreksels van de naturalisatiebesluiten en van de bevestiging van verkrijging van het Nederlanderschap uitreikt, worden de besluiten uitgereikt door de ontvangende instanties.

Nadat het besluit op de wettelijk verplichte naturalisatieceremonie is uitgereikt, wordt de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, in de praktijk de IND, hiervan op de hoogte gesteld. Vervolgens draagt de IND zorg voor opname in het nationaliteitenregister van het KB en informeert andere instanties, middels automatisch gegenereerde brieven. Indien sprake is van de verplichting tot het doen van afstand van de oorspronkelijke nationaliteit wordt de afstandsprocedure opgestart. De IND controleert en handhaaft de procedure tot het doen van afstand van de nieuwe Nederlander. Als blijkt dat de betrokkene niet al het mogelijke heeft gedaan om afstand te doen, of de autoriteiten in het land van herkomst verlenen geen of onvoldoende medewerking, dan beslist de IND over de gevolgen hiervan. Bij het niet voldoen aan de afstandsverplichting kan het Nederlanderschap door de IND namens de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie worden ingetrokken.

In het Europese deel van Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Bij een negatieve beslissing kan betrokkene bezwaar aantekenen bij de IND. Tegen de beslissing op bezwaar kan beroep bij de rechtbank worden ingesteld en vervolgens eventueel hoger beroep bij

de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. De procedures worden gevoerd door de IND.

In Caribisch Nederland is de Wet administratieve rechtspraak BES (WarBES) van toepassing. Bij een negatieve beslissing kan betrokkene bezwaar aantekenen bij de IND in het Europese deel van Nederland. In plaats van bezwaar aan te tekenen kan op grond van de WarBES ook direct beroep worden ingediend bij het Gerecht in Eerste Aanleg. Als de betrokkene verblijft op Bonaire, dan moet het beroepschrift worden ingediend bij de griffie van het Gerecht in Eerste aanleg op Bonaire. Als betrokkene verblijft op Saba of Sint Eustatius, dan moet het beroepschrift worden ingediend bij de griffie van het Gerecht in Eerste Aanleg in Sint Maarten. Als betrokkene eerst bezwaar aantekent kan beroep pas worden ingesteld nadat er een beslissing is genomen op het bezwaarschrift. De beroepsprocedure wordt gevoerd door een advocaat in Caribisch Nederland.

2.2

Wetsvoorstel

Het regeerakkoord bevat het voornemen de naturalisatietermijn te verlengen van vijf naar zeven jaar. Bij gelegenheid van het uitvoeren van het regeerakkoord zijn tevens enkele andere wijzigingen in de RWN opgenomen die nuttig zijn en waarschijnlijk op parlementaire steun kunnen rekenen.

Het wetsvoorstel bevat de volgende maatregelen:

1. Het verlengen van de naturalisatietermijn van vijf naar zeven jaar;
2. Het schrappen van enkele obsoleete en weinig gebruikte uitzonderingen op de hoofdtermijn;
3. Het stellen van een termijn van drie jaar toelating en hoofdverblijf in het Koninkrijk of een van de andere landen van het Koninkrijk voor naturalisandi die ten minste drie jaar gehuwd zijn met een Nederlander;
4. Het schrappen van optierecht ex artikel 6, eerste lid, onderdeel g, (degenen die ten minste 15 jaar in het Koninkrijk verblijven, en ten minste drie jaar getrouwd zijn met een Nederlander);
5. Het toepassen van de openbare ordetoets bij 12-16 jarigen.

Ad 1:

De huidige termijn van toelating en hoofdverblijf voor een standaardnaturalisatie is op dit moment gesteld op vijf jaar. In het wetsvoorstel wordt deze termijn verlengd naar zeven jaar. Dit betekent dat een persoon die Nederlander wil worden op het moment van indiening van het naturalisatieverzoek zeven jaar toelating en hoofdverblijf moet hebben gehad in het Koninkrijk op basis van een geldige verblijfsvergunning. Er mag geen sprake zijn van een onderbreking in deze periode van toelating, aangezien er in dat geval een zogenaamd verblijfsgeval ontstaat.

Ad 2:

Het gaat hierbij om het schrappen van de uitzonderingen op de hoofdtermijn van artikel 8, eerste lid aanhef en onder c, RWN voor de volgende categorieën:

1. Degenen die ooit het Nederlanderschap of de staat van Nederlands onderdaan-niet-Nederlander hebben bezeten (huidige 8, tweede lid, RWN);
2. Degenen die als meerderjarigen in het Koninkrijk zijn geadopteerd door ouders van wie in elk geval één het Nederlanderschap bezit (huidige 8, tweede lid, RWN);
3. Degenen die in totaal ten minste tien jaren in één van de landen van het Koninkrijk toelating en hoofdverblijf hebben gehad, waarvan de laatste twee jaren onafgebroken (huidige 8, derde lid, RWN); en
4. Degenen die zijn erkend door een Nederlander, of zijn gewettigd door een Nederlander zonder erkenning (huidige 8, vijfde lid, RWN).

Ad 3:

Voor een vreemdeling die ten minste drie jaar gehuwd is met een Nederlander wordt een termijn gesteld van drie jaar toelating en hoofdverblijf in het Koninkrijk. Dit is wenselijk met het oog op het garanderen van een reële band met de Nederlandse samenleving of een van de andere samenlevingen van het Koninkrijk. Onder de huidige wetgeving wordt geen enkele termijn gesteld van toelating en hoofdverblijf. De nieuwe termijn sluit aan bij de bestaande termijn van drie jaar toelating en hoofdverblijf voor degene die ongehuwd met een ongehuwde Nederlander in een duurzame relatie anders dan het huwelijk samenleeft. De nuance in het stelsel, waarbij waarde wordt gehecht aan het hebben van een Nederlandse partner in het bepalen van de band met het Koninkrijk wordt hiermee gewaarborgd. Deze maatregel betekent wel dat er geen naturalisatieverzoeken meer mogelijk zijn van mensen die niet woonachtig zijn in het Koninkrijk.

Ad 4:

Het gaat hier om degenen die op grond van onderdeel g van artikel 6, eerste lid, een optierecht hebben op het Nederlanderschap. In de praktijk blijkt dat deze optanten het Nederlands of een andere landstaal niet goed beheersen, hetgeen niet wenselijk is. De personen die in aanmerking komen voor deze optiegrond kunnen in de toekomst naturaliseren op grond van artikel 8 RWN, waarbij zij de naturalisatietoets moeten afleggen.

Ad 5:

Naturalisatie en bevestiging van optie worden geweigerd als op grond van het gedrag van de verzoeker of optant ernstige vermoedens bestaan dat hij een gevaar oplevert voor de openbare orde, de goede zeden of de veiligheid van het Koninkrijk (artikel 9, eerste lid aanhef en onder a, RWN). Dit geldt voor meerderjarigen en voor minderjarigen vanaf zestien jaar. In de praktijk blijkt echter dat ook minderjarige vreemdelingen van twaalf tot en met vijftien jaar soms ernstige misdrijven plegen. Het gaat hier bijvoorbeeld om misdrijven als ernstige mishandeling en diefstal met geweld. Deze vreemdelingen kunnen onder de huidige Rijkswet zonder problemen naturaliseren, omdat er geen enkele openbare ordetoetsing plaatsvindt. Dit wordt niet wenselijk geacht. Gelet hierop is voorgesteld om de openbare ordetoetsing toe te passen vanaf twaalf jaar. Dit is in overeenstemming met het vreemdelingenrecht, waar ook kan worden getoetst aan de openbare orde bij personen van twaalf jaar en ouder bij de aanvraag voor of verlenging van een verblijfsvergunning. In dit licht wordt voorgesteld de openbare ordetoetsing bij de verlening en verkrijging van het Nederlanderschap uit te breiden naar 12- tot 16-jarigen. Na ommekomst van de rehabilitatietermijn van vier jaar kunnen zij, indien ze inmiddels meerderjarig zijn, zelfstandig een naturalisatieverzoek indienen, of een nieuwe optieverklaring afleggen. Dit geldt uiteraard niet als de betreffende personen in de tussenliggende periode opnieuw openbare ordefeiten plegen.

2.3

Noodzakelijke aanvullende en lagere wet- en regelgeving

De nieuwe wet dient uitgewerkt te worden in lagere en aanvullende regelgeving, te weten:

1. de Handleiding voor de toepassing van de Rijkswet op het Nederlanderschap 2003;
2. de Handleiding voor de toepassing van de Rijkswet op het Nederlanderschap 2003 toegespitst op het gebruik in Aruba;

3. de Handleiding voor de toepassing van de Rijkswet op het Nederlanderschap 2003 toegespitst op het gebruik in Curaçao en Sint Maarten;
4. de Handleiding voor de toepassing van de Rijkswet op het Nederlanderschap 2003 toegespitst op het gebruik in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

3 Verlenging van de naturalisatietermijn

3.1 Wetswijziging

De huidige algemene naturalisatietermijn is vijf jaar. In het wetsvoorstel wordt voorgesteld deze termijn te verlengen naar zeven jaar. Dit betekent dat gedurende de periode van zeven jaar onmiddellijk voorafgaande aan de indiening van het verzoek én gedurende de periode vanaf de indiening van het verzoek tot en met de beslissing hierop, geen verblijfsboten mogen voorkomen.

3.2 Gevolgen voor de IND

3.2.1 Organisatorische gevolgen

Het verlengen van de naturalisatietermijn heeft geen gevolgen voor de inrichting van de organisatie of de werkprocessen.

De invoering van deze maatregel heeft naar verwachting wel gevolgen voor de werkvoorraad van meerdere klantdirecties. Hieronder worden deze verwachte gevolgen per klantdirectie besproken.

KDRE

De klanten van de KDRE die momenteel na vijf jaar en als gevolg van het wetsvoorstel na zeven jaar in aanmerking komen voor naturalisatie, zijn arbeidsmigranten en kennismigranten. Nu deze groepen vreemdelingen als gevolg van de verlenging van de naturalisatietermijn twee jaar langer rechtmatig verblijf moeten hebben gehad alvorens te kunnen naturaliseren zal een aantal van hen in vergelijking met de huidige situatie een extra verlenging van de verblijfsvergunning moeten aanvragen. Afhankelijk van het aantal vreemdelingen waarvoor dit geldt, zal het aantal door de KDRE te behandelen verlengingsaanvragen toenemen. Voor een vreemdeling die direct bij aanvang van zijn verblijf in Nederland een verblijfsvergunning van vijf jaar heeft gekregen, geldt dit effect in principe niet. Hij moet immers ook in de huidige situatie na vijf jaar rechtmatig verblijf eenmaal zijn verblijfsvergunning verlengen of een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd aanvragen, ook als hij direct na vijf jaar rechtmatig verblijf in aanmerking komt voor naturalisatie. Tijdens de geldigheidsduur van zijn tweede verblijfsvergunning voor vijf jaar of zijn verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd kan hij vervolgens naturaliseren. Na inwerkingtreding van de verlenging van de naturalisatietermijn naar zeven jaar geldt dit nog steeds.

Alleen voor vreemdelingen die één of meerdere verblijfsvergunningen met een geldigheidsduur van minder dan vijf jaar hebben gehad en die na vijf jaar onafgebroken rechtmatig verblijf geen verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd aanvragen, geldt mogelijk dat zij ten opzichte van de huidige situatie één extra keer een verlengingsaanvraag moeten indienen. Het is niet mogelijk een goede inschatting te maken van het aantal vreemdelingen voor wie dit geldt. De verwachting is echter dat dit aantal gering is. Daar komt bij dat met de inwerkingtreding van de wet Modern Migratiebeleid (MoMi) het aantal soorten verblijfsvergunningen regulier met een geldigheidsduur van vijf jaar toeneemt ten opzichte van de huidige situatie, waardoor de groep die bij aanvang van het verblijf in Nederland een verblijfsvergunning voor korter dan vijf jaar krijgt vermoedelijk verder zal afnemen.

Een tweede indicatie voor de beperkte omvang van deze groep is de huidige gemiddelde verblijfsduur van vreemdelingen op het moment dat zij een naturalisatieverzoek indienen. In tabel 1 is deze weergegeven voor de periode 2007 - 2011. Uit de tabel blijkt dat er weliswaar een piek te zien is in het aantal naturalisatieverzoeken na drie jaar (de naturalisatietermijn voor een aantal uitzonderingscategorieën) en vijf jaar, maar dat een aanzienlijk aantal vreemdelingen pas een of meerdere jaren later een naturalisatieverzoek indient. Ook dit is een indicatie dat de impact van de verlenging van de naturalisatietermijn van vijf naar zeven jaar op het aantal verlengingsaanvragen niet groot zal zijn.

Tabel 1.0 Gemiddeld aantal jaren rechtmatig verblijf voor Naturalisatieverzoek

Gemiddeld aantal jaren rechtmatig verblijf voor Naturalisatie verzoek						
Aantal van V-nummer	Kolomlabels					Eindtotaal
Rijlabels	2007	2008	2009	2010	2011	
0	1.435	1.343	1.003	637	552	4.970
1	1.550	1.627	1.316	925	957	6.375
2	2.186	1.812	1.491	1.345	1.289	8.123
3	6.142	5.190	4.411	3.028	3.432	22.203
4	4.059	3.813	3.094	2.179	2.285	15.430
5	5.891	5.964	4.922	3.141	3.306	23.224
6	3.567	3.084	3.313	2.412	2.418	14.794
7	1.639	2.303	2.306	1.976	2.237	10.461
8	957	1.107	2.055	1.745	1.897	7.761
9	600	1.058	1.021	1.659	1.764	6.102
10	421	755	1.056	831	1.522	4.585
Meer dan 10 jaar	753	1.055	1.570	1.858	2.592	7.828
Eindtotaal	29.200	29.111	27.558	21.736	24.251	131.856

KDRS

De voor de KDRE omschreven gevolgen gelden ook voor de KDRS.

Daarnaast geldt voor de KDRS dat het aantal aanvragen om vervanging of vernieuwing van verblijfsdocumenten door de verlenging van de naturalisatietermijn waarschijnlijk licht toe zal nemen. De KDRS behandelt deze aanvragen ook voor verblijfsvergunningen afgegeven door de KDRE.

KDN

Nu een aantal vreemdelingen als gevolg van het wetsvoorstel langer zal moeten wachten om te kunnen naturaliseren, is de verwachting dat voorafgaand aan de inwerkingtreding van het wetsvoorstel sprake zal zijn van een piek in het aantal naturalisatieverzoeken van vreemdelingen die nog op basis van de oude vijfjaarstermijn willen naturaliseren. Dit zou voor de KDN een (tijdelijke) toename van de werkvoorraad betekenen. Deze verwachting vloeit onder andere voort uit de ervaring met de aanscherping van het inburgeringsvereiste op 1 januari 2011 (de dubbele taaltoets) in Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland en de invoering van de herziene RWN (HRWN) in 2003 die beide leidden tot een stijging van het aantal naturalisatieverzoeken voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze aanscherpingen.

Hier staat tegenover dat na inwerkingtreding van het wetsvoorstel hoogstwaarschijnlijk sprake zal zijn van een tijdelijke daling van het aantal naturalisatieverzoeken omdat een bepaald cohort vreemdelingen voor de wetwijziging wel en nu niet meer op korte termijn in aanmerking zal komen voor naturalisatie. Zij zullen nog twee jaar moeten wachten voordat ze voldoen aan de voorgestelde termijn van zeven jaar onafgebroken toelating en hoofdverblijf in het Koninkrijk.

Gebaseerd op de piek in verzoeken die zich voordeed in 2002 en begin 2003 voorafgaand aan de inwerkingtreding van de HRWN wordt in 2014 een eenmalige toename van het aantal naturalisatieverzoeken van maximaal circa 30% verwacht. In de praktijk kan deze piek (significant) lager uitvallen. Het is niet mogelijk een meer exacte inschatting te maken omdat de omvang van deze piek van verschillende, niet te kwantificeren, factoren afhankelijk is, zoals het belang dat vreemdelingen hechten aan snelle naturalisatie, de mate van inburgering en de mate waarin en het moment waarop vreemdelingen op de hoogte raken van de aanstaande wetwijziging.

De omvang van de te verwachten tijdelijke daling van het aantal naturalisatieverzoeken na inwerkingtreding van deze maatregel is iets beter te voorspellen. In 2015 zal de 29% van de indieners van een naturalisatieverzoek die gemiddeld 5 of 6 jaar rechtmatig verblijf hebben op het moment van indienen (gebaseerd op cijfers uit de periode 2007 - 2011), niet kunnen naturaliseren. In 2016 zal dat gelden voor de 18% die in dat jaar de 5 jaar rechtmatig verblijf volmaakt. Overige factoren zoals de omvang van de piek voorafgaand aan de inwerkingtreding en het effect van de overige maatregelen in dit wetsvoorstel buiten beschouwing latend, en gebaseerd op cijfers uit het verleden, zal de daling van het aantal naturalisatieverzoeken in 2015 dus 29% en in 2016 18% bedragen.

Anders dan in het Europese deel van Nederland dienen vreemdelingen met een verblijfsvergunning in Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland hun verblijfsvergunning jaarlijks te verlengen. Tegen deze achtergrond is de verwachting dat de verlenging van de naturalisatietermijn zal leiden tot een groter aantal naturalisatieverzoeken waarin sprake blijkt van een onderbreking in de toelating (een zogenaamd verblijfsgeval) als gevolg van het niet tijdig verlengen van een verblijfsvergunning. Dit zal leiden tot een groter aantal afwijzingen. Aangezien een afwijzing gemiddeld genomen twee keer meer tijd in beslag neemt dan een inwilliging betekent dit een toename in de werkdruk voor de IND-unit in het Europese deel van Nederland die naturalisatieverzoeken ingediend in Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland behandelt. Daarnaast kunnen afwijzingen leiden tot extra bezwaar-, beroep- en/of hoger beroepschriften die ook door de KDN worden behandeld. Gezien het beperkte aantal naturalisatieverzoeken dat in Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland wordt ingediend sinds de invoering van de dubbele taaltoets zal dit effect voor de KDN in totaal echter zeer gering zijn.

IND-unit Caribisch Nederland

De geldigheidsduur van één jaar voor verblijfsvergunningen in Caribisch Nederland heeft eveneens tot gevolg dat de verlenging van de naturalisatietermijn naar verwachting een relatief sterkere toename van het aantal verlengings- of onbepaalde aanvragen tot gevolg zal hebben dan in het Europese deel van Nederland. Het is niet te zeggen om hoeveel verlengingsaanvragen het precies zal gaan. Echter, vanwege het zeer beperkte aantal naturalisatieverzoeken dat in Caribisch Nederland wordt ingediend sinds de invoering van de dubbele taaltoets zal dit effect in absolute termen miniem zijn.

De hierboven beschreven piek respectievelijk het dal in het aantal naturalisatieverzoeken voorafgaand en na inwerkingtreding van het wetsvoorstel zal, in mindere mate, ook in de werkvoorraad van de IND-unit Caribisch Nederland merkbaar zijn.

Daarnaast zal het hierboven beschreven effect van de verlenging van de naturalisatietermijn op het aantal naturalisatieverzoeken waarin sprake is van een verblijfsgeen ook leiden tot extra werk voor de IND-unit Caribisch Nederland omdat de toets aan de termijn van toelating en hoofdverblijf tijdrovender is naarmate de te onderzoeken termijn toeneemt.

3.2.2

Informatiseringsgevolgen

De naturalisatietermijn wordt in INDiGO vastgelegd aan de hand van een criterium. Dat criterium moet worden aangepast. Deze aanpassing is eenvoudig en weinig tijdrovend. Naast deze aanpassing moet de beslissondersteuning en (bouwstenen voor) de correspondentie worden aangepast. Ten behoeve van voorlichting aan de medewerker en de klant moeten respectievelijk Atlas en de internetpagina (www.ind.nl) worden aangepast.

De IND unit Caribisch Nederland heeft geen INDiGO, maar werkt met het vreemdelingenadministratiesysteem Foreign Management System (FMS). Dit systeem hoeft niet te worden aangepast omdat dit systeem geen optie- en naturalisatieregistratiemogelijkheden heeft. De IND-unit Caribisch Nederland verricht alleen de frontofficetaken met betrekking tot naturalisatieverzoeken. De daadwerkelijke beslissing op het verzoek zelf wordt in het Europese deel van Nederland genomen.

3.2.3

Personele gevolgen

KDRE en KDRS

Zoals hierboven is aangegeven, is de verwachting dat de toename in het aantal verlengingsaanvragen als gevolg van de maatregel beperkt zal zijn. Hierdoor is de verwachting dat de beperkte hoeveelheid extra fte die mogelijk nodig is om deze toename te verwerken niet hoeft te leiden tot het aantrekken of inzetten van extra personeel.

Echter, omdat de daadwerkelijke toename moeilijk is te voorspellen, is het belangrijk te blijven monitoren op tekenen van een eventuele toename in de instroom.

KDN

Voor het wegwerken van de 30% extra instroom voorafgaand aan de inwerkingtreding van het wetsvoorstel zou tijdelijk ongeveer 15,5 fte en voor de vervolgprocedures nog 2,3 fte ofwel in totaal 17,8 fte extra capaciteit ingezet moeten worden. Echter, afhankelijk van de uiteindelijke omvang van de piek, de periode van 2014 waarin deze zich voordoet en de omvang van de voorraad en eventuele achterstanden op dat moment, kan een deel van deze extra naturalisatieverzoeken uit 2014 waarschijnlijk zonder problemen in 2015 (en 2016) behandeld worden wanneer immers zo goed als zeker sprake zal zijn van een significante daling van de instroom. De wettelijke beslistermijn van 1 jaar voor naturalisatieverzoeken geeft deze ruimte. De KDN verwacht dan ook als gevolg van deze maatregel geen extra personeel te hoeven aantrekken. Naarmate de daling van het aantal naturalisatieverzoeken in de eerste twee jaar na inwerkingtreding van het wetsvoorstel groter is, neemt het risico van tijdelijke overcapaciteit binnen de KDN toe. Naar verwachting kunnen deze medewerkers echter tijdelijk bij andere klantdirecties worden ingezet.

In dit kader is van belang dat goed wordt gemonitord op schommelingen in de instroom zodat tijdig op een stijging kan worden geanticipeerd en de personele inzet daarop kan worden aangepast. Met de ketenpartners zouden afspraken kunnen

worden gemaakt om trends ten aanzien van de voorraden zo snel mogelijk door te geven aan de IND.

De verlenging van de naturalisatietermijn heeft geen gevolgen voor de functieprofielen van de betrokken IND-medewerkers binnen de KDRE, KDRS, KDN en de IND-unit Caribisch Nederland. Omdat de materie bekend is - er wordt immers reeds sinds 1 april 2003 getoetst aan toelating en hoofdverblijf - hoeven medewerkers ten aanzien van dit onderwerp niet extra te worden opgeleid.

Een opleiding voor medewerkers van Telefonie en de loketten aangaande de wetwijziging wordt wel wenselijk geacht, zodat zij vragen op een juiste wijze kunnen beantwoorden.

3.2.4 *Financiële gevolgen*

Zoals aangegeven zou voor het wegwerken van de 30% extra instroom voorafgaand aan de inwerkingtreding van het wetsvoorstel bij de KDN in totaal 17,8 fte extra capaciteit nodig zijn. Met een middelloonsom van €60.000 betekent een extra in te zetten 17,8 fte een totale extra kostenpost van €1.068.000 voor de KDN. Deze extra capaciteit kan worden gefinancierd vanuit de extra productie en vanuit extra ontvangen leges die hiervan het resultaat zijn. De extra productie en legesontvangsten zullen in de twee opvolgende jaren afnemen. Hiermee zal in de formatie rekening moeten worden gehouden.

De daling van het aantal naturalisatieverzoeken in 2015 en 2016 vormt daarmee een groter financieel risico dan de toename van het aantal verzoeken in 2014. Naarmate de daling groter is in vergelijking met daaraan vooraf gegane toename, neemt het risico op niet gefinancierde personele capaciteit binnen de KDN toe. Voor de IND als geheel is echter nauwelijks sprake van een financieel risico, aangezien de overvallende capaciteit van de KDN waarschijnlijk zonder problemen tijdelijk bij andere klantdirecties kan worden ingezet.

Daarnaast brengt de wijziging van de kennismodellen en/of tabellen in INDiGO incidentele kosten met zich mee. Deze zijn in omvang echter nihil.

3.2.5 *Communicatie en voorlichting*

Klantbrochures, handleidingen en adviesbladen zullen moeten worden aangepast.

De gemeenten, de kabinetten van de Gouverneur van Aruba, Curaçao en Sint Maarten en de toelatingsorganisaties van deze eilanden dienen tijdig te worden geïnformeerd over de verlenging van de naturalisatietermijn. Deze informatie dienen zij ten tijde van de indiening van het verzoek om naturalisatie aan de verzoeker bekend te maken, dit ook om in het belang van de vreemdeling en van de IND bij voorbaat kansloze verzoeken te voorkomen.

De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) dient te worden geïnformeerd over de wetwijzigingen, zodat geanticipeerd kan worden op een eventuele stijging van de vraag naar het afleggen van inburgeringsexamens of een eventuele stijging van het aantal beroepen op ontheffing van dat examen wegens een belemmering. Ten aanzien van een eventuele stijging van het aantal haalbaarheidsonderzoeken dienen de Regionale Opleidingscentra (ROC) te worden geïnformeerd.

De Examenbureaus die verantwoordelijk zijn voor het afnemen van de naturalisatietoets in Aruba, Curaçao, Sint Maarten dienen te worden geïnformeerd over de wetwijzigingen, zodat zij kunnen anticiperen op een eventuele stijging van de vraag naar het afleggen van de naturalisatietoets.

Verder dienen de op de betreffende eilanden aangewezen instanties die de haalbaarheidsonderzoeken uitvoeren, te worden geïnformeerd over een eventuele stijging van het aantal verzoeken tot het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek. Ten aanzien van een eventuele stijging van het aantal beroepen op ontheffing van de naturalisatietoets wegens een belemmering, dienen de Gouverneurs de door hen aangewezen instanties (medisch adviseur) hieromtrent te informeren.

De Gezaghebbers in Caribisch Nederland dienen te worden geïnformeerd over de wetswijzigingen, zodat zij kunnen anticiperen op een eventuele stijging van de vraag naar het afleggen van de naturalisatietoets of een eventuele stijging van het aantal verzoeken tot het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek. Ten aanzien van een eventuele stijging van het aantal beroepen op ontheffing van de naturalisatietoets wegens een belemmering dienen de op advies van de Gezaghebbers door de Minister aangewezen adviserende instantie(s) te worden geïnformeerd.

3.2.6 *Handhaving*

Deze maatregel heeft noch op papier, noch in de praktijk gevolgen voor de handhaving van de RWN.

3.2.7 *Conclusie IND*

Het verlengen van de naturalisatietermijn heeft geen gevolgen voor de inrichting van de organisatie en de werkprocessen. Ook heeft de maatregel geen gevolgen voor de functieprofielen van de benodigde medewerkers.

Wel zal de maatregel naar verwachting leiden tot een tijdelijke toename van het aantal naturalisatieverzoeken voorafgaand aan de inwerkingtreding van het wetsvoorstel en tot een afname van het aantal naturalisatieverzoeken in de eerste twee jaar na inwerkingtreding. Daarnaast zal de maatregel waarschijnlijk leiden tot een, permanente, lichte toename van het aantal reguliere verlengingsaanvragen.

De omvang van de toename van het aantal naturalisatieverzoeken in 2014 voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wetswijziging is moeilijk te voorspellen maar zal maximaal circa 30% bedragen. Hoewel de KDN voor een dergelijke verhoging van de instroom op papier 17,8 fte extra capaciteit nodig zou hebben, kan een deel van deze extra verzoeken waarschijnlijk behandeld worden in 2015 wanneer sprake zal zijn van een daling van de instroom. Gebaseerd op instroomcijfers uit het verleden wordt de daling in 2015 globaal geschat op 29% van de normale instroom en die in 2016 op 18%. De daling van het aantal naturalisatieverzoeken in 2015 en 2016 vormt een groter financieel risico voor de KDN dan de toename van het aantal verzoeken in 2014. Voor de IND als geheel is echter nauwelijks sprake van een financieel risico, aangezien eventuele overtallige capaciteit van de KDN waarschijnlijk zonder problemen tijdelijk bij andere klantdirecties kan worden ingezet.

De omvang van de toename van het aantal reguliere verlengingsaanvragen als gevolg van de maatregel is moeilijk te voorspellen. Het is echter de verwachting dat eventuele extra benodigde capaciteit binnen de huidige formatie van de KDRE en de KDRS opgevangen kan worden.

3.3 **Gevolgen voor de toelatingsorganisaties en de Kabinetten van de Gouverneur van Aruba, Curaçao en Sint Maarten**

Met name tegen de achtergrond van de geldigheidsduur van 1 jaar van verblijfsvergunningen afgegeven op Aruba, Curaçao en Sint Maarten zal de

verlenging van de naturalisatietermijn tot gevolg hebben dat toelatingsorganisaties vaker hun systemen en dossiers moeten raadplegen om te onderzoeken of sprake is van een verblijfsgat en het onderzoek daarnaar vastleggen in een Bericht Omtrent Toelating (BOT). Het effect hiervan op de werkvoorraad is voor de toelatingsorganisaties op Aruba, Curaçao en Sint Maarten sterker dan voor de KDN omdat verblijfsboten als gevolg van de kortere geldigheidsduur van verblijfsvergunningen vaker voorkomen en het onderzoek vanwege het raadplegen van de systemen en de fysieke dossiers (archief), alsmede het opmaken van het bericht zelf arbeidsintensiever is. Standaard wordt een BOT opgevraagd ten behoeve van een verzoek om naturalisatie in die gevallen waarin niet alle door de toelatingsorganisaties van de eilanden afgegeven verblijfsvergunningen voorzien zijn van een begin- en eind datum. In dergelijke gevallen is een BOT nodig om te kunnen beoordelen of er sprake is van onafgebroken toelating. De doorlooptijd van dergelijke zaken is over het algemeen langer.

Het effect van de wetswijziging op het aantal verlengingsaanvragen zoals hierboven beschreven geldt in belangrijkere mate dan voor de KDRE en de KDRS voor de toelatingsorganisaties op Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Het verlengen van de naturalisatietermijn brengt daar immers met zich mee dat vreemdelingen hun verblijfsvergunning in ieder geval twee keer extra zullen moeten verlengen alvorens mogelijk in aanmerking te kunnen komen voor naturalisatie.

De hierboven beschreven te verwachten toe- en afname van het aantal naturalisatieverzoeken voorafgaand aan respectievelijk na inwerkingtreding van het wetsvoorstel zullen ook effect hebben op de werkvoorraad van de Kabinetten van Gouverneur van Aruba, Curaçao en Sint Maarten. De kabinetten van de Gouverneur van Aruba en Sint Maarten verwachten dat de financiële consequenties hiervan echter gering zullen zijn.

4 Openbare-ordetoets voor medenaturalisandi en medeoptanten van 12 tot 16 jaar

4.1 Wetswijziging

Naturalisatie en bevestiging van optie worden geweigerd als op grond van het gedrag van de persoon ernstige vermoedens bestaan dat hij een gevaar oplevert voor de openbare orde, de goede zeden of de veiligheid van het Koninkrijk. Dit geldt op grond van de huidige regelgeving voor meerderjarigen en voor minderjarigen vanaf zestien jaar. In de praktijk blijkt dat ook minderjarige vreemdelingen van twaalf tot en met vijftien jaar soms ernstige misdrijven plegen. Deze vreemdelingen kunnen onder de huidige Rijkswet Nederlander worden omdat er geen openbare ordetoetsing plaatsvindt. Dit is niet wenselijk. In het wetsvoorstel wordt voorgesteld de leeftijd voor de openbare ordetoetsing toe te passen vanaf twaalf jaar, waarbij wordt aangesloten bij het vreemdelingenrecht.

4.2 Gevolgen voor de IND

4.2.1 Organisatorische gevolgen

De invoering van een openbare-ordetoets voor minderjarigen van 12 tot 16 jaar heeft geen gevolgen voor de inrichting van de organisatie of de werkprocessen.

De invoering van deze maatregel heeft naar verwachting wel gevolgen voor de werkvoorraad van meerdere klantdirecties. Hieronder worden deze gevolgen per klantdirectie besproken.

KDN en CVU

In de periode 2007 - 2011 werden door de KDN voor het gehele Koninkrijk per jaar gemiddeld 1.403 naturalisatieverzoeken van minderjarigen tussen de 12 en 16 jaar behandeld. Hiervan waren 101 verzoeken ingediend buiten het Europese deel van Nederland (96 in Aruba, Curaçao en Sint Maarten). Dat wil zeggen dat 1.302 verklaringen of verzoeken in het Europese deel van Nederland waren ingediend.

De wetswijziging heeft tot gevolg dat de KDN de Centrale Verificatie Unit (CVU) in meer gevallen zal verzoeken een openbare orde toets uit te voeren. Gebaseerd op de hierboven genoemde cijfers uit het verleden zou de CVU als gevolg van de wetswijziging per jaar 1.302 extra openbare-ordetoetsen moeten doen ten opzichte van de huidige situatie.

Voor de KDN is de tijd die gemoeid is met het vaker laten uitvoeren van een openbare orde toets door het CVU, oftewel in verzoeken ingediend in het Europese deel van Nederland, verwaarloosbaar. Dit ligt anders voor de verzoeken om naturalisatie ingediend in Aruba, Curaçao of Sint Maarten omdat de KDN in die gevallen het Openbaar Ministerie (OM) in Aruba, Curaçao en Sint Maarten schriftelijk of per fax moet bevragen over de antecedenten van de verzoeker. Dit betekent dat correspondentie moet worden aangemaakt in INDiGO. Aangezien de brieven gericht aan het OM nog niet standaard in INDiGO-correspondentie zijn opgenomen, moet de brief handmatig worden aangemaakt en aangepast en vervolgens worden gefaxt. Deze handelingen nemen ongeveer 10 tot 15 minuten in beslag. Gebaseerd op cijfers uit het verleden zou de KDN dus 96 extra keer per jaar deze handelingen moeten uitvoeren.

Daarnaast zal de invoering van deze maatregel waarschijnlijk leiden tot meer afgewezen naturalisatieverzoeken. Het afwijzen van een naturalisatieverzoek kost in de regel twee keer zoveel tijd als het inwilligen. Daarnaast leiden extra afwijzingen tot extra bezwaarprocedures, beroepsprocedures en hoger beroepsprocedures. De werkvoorraad van de KDN zal enigszins toenemen als gevolg van deze extra werkzaamheden. De verwachting is echter dat het aantal afwijzingen vanwege openbare orde aspecten in deze leeftijdscategorie in absolute cijfers zeer laag zal zijn.

KDRS, KDRE en KDA

Minderjarigen die niet mee kunnen naturaliseren vanwege openbare orde aspecten zullen alsnog een verlenging van de verblijfsvergunning en/of een verblijfsvergunningen voor onbepaalde tijd moeten aanvragen. De invoering van een openbare orde toets voor minderjarigen van 12 tot 16 jaar zal daarom tot gevolg hebben dat het aantal verlengingsaanvragen bij zowel de KDRS en de KDRE als bij de KDA licht toeneemt. Deze extra verlengingsaanvragen zijn daarnaast vanwege de openbare orde aspecten iets arbeidsintensiever dan standaard verlengingsaanvragen. Het is moeilijk een inschatting te maken van het aantal minderjarigen dat vanwege openbare orde aspecten niet zal kunnen naturaliseren, maar zoals hierboven is opgemerkt is de inschatting dat dit aantal zeer laag zal zijn.

IND unit Caribisch Nederland

De hierboven beschreven effecten voor zowel de KDN als voor de KDRS, KDRE en KDA gelden eveneens voor de IND-unit Caribisch Nederland.

4.2.2 Informatiseringsgevolgen

Het openbare orde vereiste wordt in INDiGO vastgelegd aan de hand van een criterium. Dat criterium moet worden aangepast. Deze aanpassing is eenvoudig en weinig tijdrovend. Naast deze aanpassing moet de beslisondersteuning en (bouwstenen voor) de correspondentie worden aangepast. Ten behoeve van voorlichting aan de medewerker en de klant moeten respectievelijk Atlas en de internetpagina (www.ind.nl) worden aangepast.

De aanpassing heeft om eerder genoemde redenen geen gevolgen voor FMS, waarmee de IND unit Caribisch Nederland werkt.

4.2.3 Personele gevolgen

KDN en CVU

Voor het doen van 1.302 extra openbare orde toetsen per jaar is minder dan 0,1fte extra nodig. Deze beperkte extra hoeveelheid werk kan in de huidige omstandigheden door de bestaande formatie van het CVU worden opgevangen¹.

De extra handelingen die de KDN moet verrichten voor het doen van extra openbare orde toetsen inzake verzoeken afkomstig van Aruba, Sint Maarten en Curaçao zijn uitgedrukt in tijd en fte verwaarloosbaar. Ook de extra inzet die nodig is voor de extra afwijzingen op grond van openbare orde aspecten zal vanwege de beperkte aantallen niet tot een merkbare toename in de werkvoorraad leiden. De als gevolg van deze maatregel benodigde beperkte extra inzet kan dan ook binnen de bestaande formatie van KDN worden opgevangen.

¹ Mogelijk verandert dit op termijn als gevolg van de inwerkingtreding van MoMi hetgeen invloed zal hebben op de formatie van het CVU.

KDRS, KDRE en KDA

Het beperkte aantal extra verlengingsaanvragen van minderjarigen die als gevolg van het nieuwe openbare orde vereiste niet meer zal kunnen naturaliseren zal zoals hierboven beschreven beperkt zijn. De beperkt extra capaciteit die hiervoor nodig is zal dan ook binnen de huidige formatie van de KDRS, de KDRE en de KDA opgevangen kunnen worden.

IND-unit Caribisch Nederland

Gezien het zeer beperkte aantal naturalisatieverzoeken in Caribisch Nederland is de verwachting dat de extra werkzaamheden niet hoeven te leiden tot de inzet van extra personeel.

De invoering van de openbare orde toets voor minderjarigen van 12 tot 16 jaar heeft geen gevolgen voor de functieprofielen van de betrokken IND-medewerkers. Omdat de materie bekend is - openbare orde toetsen worden immers ook in de huidige situatie gedaan - hoeven medewerkers ten aanzien van dit onderwerp niet extra te worden opgeleid.

Een opleiding voor medewerkers van Telefonie en loketten aangaande de wetwijziging wordt wel wenselijk geacht, zodat zij vragen op een juiste wijze kunnen beantwoorden.

4.2.4 *Financiële gevolgen*

Voor het doen van 1.302 extra openbare orde toetsen is minder dan 0,1 fte extra nodig, die binnen de bestaande formatie kan worden opgevangen. Als het CVU 0,1 fte zou moeten aantrekken zou dit €6.000 extra per jaar kosten.

Daarnaast brengt de wijziging van de kennismodellen en/of tabellen in INDiGO incidentele kosten met zich mee. Deze zijn in omvang echter nihil.

4.2.5 *Communicatie en voorlichting*

Klantbrochures, handleidingen en adviesbladen zullen moeten worden aangepast.

De gemeenten, de kabinetten van de Gouverneur van Aruba, Curaçao en Sint Maarten en de toelatingsorganisaties van deze landen dienen tijdig te worden geïnformeerd over het feit dat de openbare orde check ook van toepassing zal zijn op vreemdelingen vanaf 12 jaar. Deze informatie dienen zij ten tijde van de indiening van het verzoek om naturalisatie aan de verzoeker bekend te maken. De gemeenten moeten de verzoeker van 12 tot 16 jaar tevens een verklaring verblijf en gedrag laten ondertekenen.

De Gezaghebbers van de openbare lichamen in Caribisch Nederland dienen te worden geïnformeerd dat zij vaker een verzoek zullen krijgen om afgifte van een Verklaring omtrent het Gedrag. Aangezien de Gezaghebbers het OM in Caribisch Nederland vervolgens verzoeken een dergelijke verklaring af te geven, dient ook het OM te worden geïnformeerd over de stijging van het aantal verzoeken. Deze stijging kan immers een extra werklast met zich meebrengen.

Ook het OM in Aruba, Curaçao en Sint Maarten dient te worden geïnformeerd over het feit dat de IND het OM meer zal gaan bevragen om de systemen te raadplegen.

4.2.6 *Handhaving*

Deze maatregel heeft noch op papier, noch in de praktijk gevolgen voor de handhaving van de RWN.

4.2.7 *Conclusie IND*

De invoering van een openbare orde toets voor minderjarigen heeft geen gevolgen voor de inrichting van de organisatie en de werkprocessen. Evenmin heeft de maatregel gevolgen voor de functieprofielen van de benodigde medewerkers.

Wel zal de maatregel leiden tot een toename van de door CVU te behandelen openbare orde toetsen en hiermee tot een lichte toename van de werkvoorraad van CVU. De hiervoor extra benodigde 0,1 fte kan binnen de huidige formatie van het CVU worden opgevangen. Voor de KDN leidt de maatregel naar verwachting tot een lichte toename van het aantal af te wijzen naturalisatieverzoeken, en van het aantal bezwaar- en beroepsprocedures aangezien in deze gevallen mogelijk één, minderjarig, lid van een gezin niet kan naturaliseren. De hiervoor benodigde beperkte extra capaciteit kan binnen de huidige formatie gevonden worden. Voor de KDRS, KDRE en KDA zal de maatregel waarschijnlijk tot een beperkte toename van het aantal verlengingsaanvragen leiden. De beperkte extra capaciteit die hiervoor nodig is kan binnen de huidige formatie gevonden worden.

4.3 **Gevolgen voor de toelatingsorganisaties en de Kabinetten van de Gouverneur van Aruba, Curaçao, Sint Maarten**

Het kabinet van de Gouverneur van Sint Maarten verwacht dat het extra werk als gevolg van het aanvragen van extra openbare orde toetsen en het extra aantal afwijzingen van zeer beperkte omvang zal zijn.

5 Overige maatregelen

5.1 **Het schrappen van enkele obsoleete en weinig gebruikte uitzonderingen op de hoofdtermijn**

Om vereenvoudiging aan te brengen in de verschillende termijnen wordt voorgesteld enkele uitzonderingen te schrappen, te weten:

1. artikel 8 lid 2 RWN: geen termijn van toelating en hoofdverblijf voor oud-Nederlanders, oud Nederlands onderdaan-niet-Nederlander en de meerderjarige geadopteerde van wie in elk geval één ouder het Nederlanderschap bezit;
2. artikel 8 lid 3 RWN: geen termijn van toelating en hoofdverblijf voor degene die in totaal ten minste tien jaren toelating en hoofdverblijf heeft in het Koninkrijk, waarvan de laatste twee jaren onafgebroken;
3. artikel 8 lid 5 RWN: de termijn van drie jaar toelating en hoofdverblijf voor iemand die is erkend door een Nederlander, of is gewettigd door een Nederlander zonder erkenning.

5.1.1 *Gevolgen voor de IND*

5.1.1.1 Organisatorische gevolgen

Aangezien nauwelijks een beroep wordt gedaan op de uitzonderingsclausules die zullen komen te vervallen, heeft deze maatregel geen gevolgen voor de inrichting van de organisatie of van de werkprocessen.

Deze maatregel is in feite een vereenvoudiging van het werk van de KDN, omdat aan bepaalde voorwaarden niet langer hoeft te worden getoetst. Met name bij de behandeling van naturalisatieverzoeken die zijn ingediend in Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland zal dit merkbaar zijn omdat in die zaken vaker wordt getoetst aan artikel 8 lid 3 RWN als niet wordt voldaan aan de reguliere termijn van toelating en hoofdverblijf in het Koninkrijk. Deze toets is complex en tijdrovend.

Hoewel ten aanzien van vreemdelingen die voorheen vielen onder de uitzonderingscategorie 1 in de huidige situatie niet en als gevolg van het wetsvoorstel wel zal moeten worden getoetst aan de termijn van toelating en hoofdverblijf, zal de toename in werkdruk voor KDN en de IND-unit Caribisch Nederland als gevolg hiervan verwaarloosbaar zijn gezien het zeer beperkte aantal gevallen.

In hoeverre er meer afwijzingen zullen volgen door het strenger worden van de voorwaarden en in hoeverre hierdoor meer bezwaar en beroepsprocedures zullen volgen, is niet te zeggen. De kans bestaat dat er een stijging zal komen van het aantal personen dat een beroep zal doen op artikel 10 RWN (de hardheidsclausule). Dit vanwege de zogenoemde 'verblijfsgraten' in de toelating of het hoofdverblijf. Naar verwachting behelst dat geen substantiële stijging.

Het schrappen van uitzonderingscategorieën zal ten slotte waarschijnlijk leiden tot een lichte stijging in het aantal verlengingsaanvragen en aanvragen om een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd. Gezien het zeer beperkte aantal beroepen op de betreffende uitzonderingscategorieën, zal dit effect echter eveneens beperkt zijn.

5.1.1.2 Informatiseringsgevolgen

In INDiGO worden deze uitzonderingen vastgelegd door middel van een kwalificatie. Het schrappen van deze uitzonderingen betekent dat de kwalificaties 802, 803, 804 en 807 zodanig aangepast moeten worden dat ze niet langer gekozen kunnen worden voor nieuwe zaken vanaf de invoerdatum van de wet. Deze aanpassing is eenvoudig en weinig tijdrovend. Naast deze aanpassing moet de beslisondersteuning en (bouwstenen voor) de correspondentie worden aangepast. Ten behoeve van voorlichting aan de medewerker en de klant moet respectievelijk Atlas en de internetpagina (www.ind.nl) worden aangepast.

De aanpassing heeft om eerder genoemde redenen geen gevolgen voor FMS, waarmee de IND unit Caribisch Nederland werkt.

5.1.1.3 Personele gevolgen

De verwachting is dat deze maatregel geen gevolgen heeft voor (de inzet van) de personele bezetting van de IND.

De invoering van deze maatregel heeft geen gevolgen voor de functieprofielen van de betrokken IND-medewerkers. De medewerkers hoeven evenmin extra te worden opgeleid.

Een opleiding voor medewerkers van Telefonie en loketten aangaande de wetswijziging wordt wel wenselijk geacht, zodat zij vragen op een juiste wijze kunnen beantwoorden.

5.1.1.4 Financiële gevolgen

De wijziging van de kennismodellen en/of tabellen in INDiGO brengt incidentele kosten met zich mee. Deze zijn in omvang echter nihil.

5.1.1.5 Handhaving

Deze maatregel heeft noch op papier, noch in de praktijk gevolgen voor de handhaving van de RWN.

5.1.1.6 Communicatie en voorlichting

Klantbrochures, handleidingen en adviesbladen zullen moeten worden aangepast.

De gemeenten, de kabinetten van de Gouverneur van Aruba, Curaçao en Sint Maarten en de toelatingsorganisaties van deze landen dienen tijdig te worden geïnformeerd over de afschaffing van enkele uitzonderingscategorieën. Deze informatie dienen zij ten tijde van de indiening van het verzoek om naturalisatie aan de verzoeker bekend te maken, dit ook om in het belang van de vreemdeling en van de IND bij voorbaat kansloze verzoeken te voorkomen.

5.1.1.7 Conclusie IND

De voorgestelde wetswijziging is in feite een vereenvoudiging en daarmee een administratieve lastenverlichting voor de IND. Meer vreemdelingen zullen gaan vallen onder de hoofdregel dat er sprake moet zijn van zeven jaar toelating en hoofdverblijf.

De invoering van deze maatregel heeft dan ook geen gevolgen voor de inrichting van de organisatie en de werkprocessen. Ook heeft de maatregel geen gevolgen voor de functieprofielen van de benodigde medewerkers.

Mogelijk zal de maatregel leiden tot een tijdelijke lichte toename en later een tijdelijke lichte afname van het aantal naturalisatieverzoeken en tot een,

permanente, lichte toename van het aantal verlengingsaanvragen, maar gezien de zeer beperkte aantallen zal de toename in de werkvoorraad van de KDN, de KDRS, de KDRE, de KDA en de IND-unit Caribisch Nederland hierdoor verwaarloosbaar zijn. De verwachting is dan ook dat deze maatregel geen gevolgen heeft voor (de inzet van) de personele bezetting van de IND.

- 5.1.1.8 Gevolgen voor de toelatingsorganisaties en de Kabinetten van Gouverneur van Aruba, Curaçao en Sint Maarten
- Een van de uitzonderingscategorieën die komen te vervallen, namelijk degenen die totaal ten minste tien jaren waarvan de laatste twee jaren onafgebroken in een van de landen van het Koninkrijk toelating en hoofdverblijf hebben gehad, komt op Aruba, Curaçao en Sint Maarten in vergelijking met het Europese deel van Nederland relatief vaak voor. De Kabinetten van Gouverneur van Aruba en Sint Maarten geven dan ook aan dat het schrappen van deze categorie een vereenvoudiging van het werk en een lastenverlichting voor hen betekent, aangezien de beoordeling van de periode van toelating en hoofdverblijf tegelijkertijd relatief complex is.

5.2 **Invoering van een termijn van drie jaar toelating en hoofdverblijf voor degenen die gehuwd zijn met een Nederlander**

Op grond van de huidige regelgeving geldt voor degenen die gehuwd zijn met een Nederlander geen termijn van toelating en hoofdverblijf. In het wetsvoorstel wordt voorgesteld voor deze categorie een termijn te stellen van drie jaar toelating en hoofdverblijf in het Koninkrijk. Daarmee wordt aangesloten bij de bestaande termijn van drie jaar toelating en hoofdverblijf voor degene die ongehuwd samenleeft met een ongehuwde Nederlander.

5.2.1 *Gevolgen voor de IND*

5.2.1.1 Organisatorische gevolgen

De invoering van deze maatregel heeft geen gevolgen voor de inrichting van de organisatie of de werkprocessen.

De invoering van deze maatregel heeft naar verwachting wel gevolgen voor de werkvoorraad van de KDN en de IND-unit Caribisch Nederland.

Nu een aantal vreemdelingen als gevolg van het wetsvoorstel minder snel of helemaal niet meer kan naturaliseren is de verwachting dat ook als gevolg van deze maatregel voorafgaand aan de inwerkingtreding van het wetsvoorstel sprake zal zijn van een piek(je) in het aantal naturalisatieverzoeken van vreemdelingen die nog op basis van de oude uitzonderingsbepaling willen naturaliseren. Dit zou voor de KDN een (tijdelijke) toename van de werkvoorraad betekenen. Deze verwachting vloeit onder andere voort uit de ervaring met de aanscherping van het inburgeringsvereiste op 1 januari 2011 (de dubbele taaltoets) op Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland en de invoering van de herziene RWN op 1 april 2003 die beide leidden tot een stijging van het aantal naturalisatieverzoeken voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze aanscherpingen. Hier staat tegenover dat na inwerkingtreding mogelijk sprake zal zijn van een lichte daling van het aantal naturalisatieverzoeken, omdat een bepaalde cohort vreemdelingen voor de wetwijziging wel en nu (nog) niet in aanmerking zou komen voor naturalisatie.

Omdat in INDIS niet geregistreerd werd of een naturalisandus in een van de uitzonderingscategorieën viel is niet te zeggen hoeveel naturalisandi in de periode 2007-2011 vielen onder deze te schrappen uitzonderingsbepaling. Daarom is het

niet mogelijk een inschatting te maken van de omvang van de stijging van het aantal verzoeken voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wetswijziging, noch van de daling als gevolg van de inwerkingtreding van deze maatregel.

Als gevolg van deze maatregel (en de maatregel besproken in paragraaf 5.1, het schrappen van enkele obsoleete en weinig gebruikte uitzonderingen op de hoofdtermijn van hoofdverblijf en toelating), is het niet langer mogelijk voor personen die buiten het Koninkrijk woonachtig zijn om een naturalisatieverzoek in te dienen bij een Nederlandse diplomatieke of consulaire post. In de periode 2007 - 2011 zijn er in totaal 522 naturalisatieverzoeken op een Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging in het buitenland ingediend. De inschatting is dat het merendeel van deze verzoeken, verzoeken van met Nederlanders gehuwde vreemdelingen betreft. Nu de mogelijkheid om vanuit het buitenland een verzoek om naturalisatie in te dienen wordt afgeschaft, wordt verwacht dat voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wetswijziging het aantal in het buitenland ingediende verzoeken licht zal toenemen. Dit zal naar verwachting echter om zeer beperkte aantallen gaan.

De invoering van deze maatregel heeft vervolgens tot gevolg dat in een groter aantal zaken door de KDN zal moeten worden getoetst aan de periode van toelating en hoofdverblijf. Dit leidt tot een lichte toename van de werklust van KDN.

Voor naturalisatieverzoeken die zijn ingediend in Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland geldt dat de toets aan de periode van toelating en hoofdverblijf relatief vaak zal moeten plaatsvinden en relatief arbeidsintensief is, met name in die gevallen waarin niet alle door de toelatingsorganisaties van de eilanden afgegeven verblijfsvergunningen voorzien zijn van een begin- en eind datum. In dergelijke gevallen zal door de KDN een BOT moeten worden opgevraagd om te kunnen beoordelen of er sprake is van onafgebroken toelating. Hierdoor zal de doorlooptijd van dergelijke zaken toenemen. Voor naturalisatieverzoeken ingediend in Caribisch Nederland geldt dat alleen in zaken waarvoor gegevens die dateren van voor 10 oktober 2010 nodig zijn, een dergelijk relatief arbeidsintensief onderzoek nodig is. Sinds 10 oktober 2010 worden begin- en einddata van verblijfsvergunningen consequent in FMS geregistreerd.

Het schrappen van deze uitzonderingscategorie zal ten slotte leiden tot een lichte stijging in het aantal aanvragen om een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd in het kader van gezinshereniging. Personen die voorheen op grond van deze uitzondering vanuit het buitenland konden naturaliseren zullen nu eerst gedurende drie jaar op basis van een verblijfsvergunning in het Koninkrijk moeten verblijven. Zoals hierboven besproken gaat het hier echter om een gering aantal.

5.2.1.2 Informatiseringsgevolgen

De termijn van toelating en hoofdverblijf waaraan moet worden voldaan, wordt in INDiGO vastgelegd aan de hand van een criterium. Dat criterium moet worden aangepast. Deze aanpassing is eenvoudig en weinig tijdrovend. Naast deze aanpassing moet de beslisondersteuning en (bouwstenen voor) de correspondentie worden aangepast. Ten behoeve van voorlichting aan de medewerker en de klant moeten respectievelijk Atlas en de internetpagina (www.ind.nl) worden aangepast.

De aanpassing heeft om eerder genoemde redenen geen gevolgen voor FMS, waarmee de IND unit Caribisch Nederland werkt.

5.2.1.3 Personele gevolgen

Omdat de omvang van het hierboven besproken verwachte tijdelijke piek(je) in het aantal naturalisatieverzoeken als gevolg van deze maatregel niet te voorspellen is, is het niet mogelijk een inschatting te maken van de eventueel benodigde extra capaciteit. Hoe dan ook is de verwachting dat een eventuele extra instroom deels behandeld kan worden na inwerkingtreding van de wetswijziging wanneer sprake zal zijn van een (tijdelijke) daling van de instroom. Zie hiervoor paragraaf 3.2.1 en 3.2.3.

Het in meer gevallen toetsen aan het vereiste van toelating en hoofdverblijf heeft waarschijnlijk geen gevolgen voor de personele bezetting van de KDN.

Het aantal extra aanvragen om een reguliere verblijfsvergunning voor gezinshereniging is zoals hierboven besproken waarschijnlijk dermate gering dat deze toename geen gevolgen heeft voor de personele bezetting van de KDRS.

Het schrappen van deze uitzonderingscategorie heeft geen gevolgen voor de functieprofielen van de betrokken IND-medewerkers binnen de KDN en de IND-unit Caribisch Nederland. Omdat de materie bekend is - er wordt immers al sinds 1 april 2003 getoetst aan de voorwaarden van toelating en hoofdverblijf - hoeven medewerkers ten aanzien van dit onderwerp niet extra te worden opgeleid.

Een opleiding voor medewerkers van Telefonie en loketten aangaande de wetswijziging wordt wel wenselijk geacht, zodat zij vragen op een juiste wijze kunnen beantwoorden.

5.2.1.4 Financiële gevolgen

Zoals hierboven besproken is geen inschatting te maken van de kosten van een eventuele tijdelijke stijging van het aantal naturalisatieverzoeken als gevolg van deze maatregel.

De wijziging van de kennismodellen en/of tabellen in INDiGO incidentele kosten met zich mee. Deze zijn in omvang echter nihil.

5.2.1.5 Handhaving

Deze maatregel heeft noch op papier, noch in de praktijk gevolgen voor de handhaving van de RWN.

5.2.1.6 Communicatie en voorlichting

Klantbrochures, handleidingen en adviesbladen zullen moeten worden aangepast.

De gemeenten, de kabinetten van de Gouverneur van Aruba, Curaçao en Sint Maarten en de toelatingsorganisaties van deze landen dienen tijdig te worden geïnformeerd over de invoering van deze maatregel. Deze informatie dienen zij ten tijde van de indiening van het verzoek om naturalisatie aan de verzoeker bekend te maken. Dit ook om, in het belang van de vreemdeling en van de IND, bij voorbaat kansloze verzoeken te voorkomen.

5.2.1.7 Conclusie IND

Het stellen van de voorwaarde van een termijn van drie jaar toelating en hoofdverblijf voor degenen die gehuwd zijn met een Nederlander heeft geen gevolgen voor de inrichting van de organisatie en de werkprocessen. Ook heeft de maatregel geen gevolgen voor de functieprofielen van de benodigde medewerkers.

Wel zal ook deze maatregel naar verwachting leiden tot een tijdelijke lichte toename en later een tijdelijke lichte afname van het aantal naturalisatieverzoeken en tot een, permanente, lichte toename van het aantal aanvragen om een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd. Voor wat betreft het opvangen van een eventuele lichte toename van het aantal naturalisatieverzoeken voorafgaand aan de inwerkingtreding van het wetsvoorstel, geldt hetgeen is beschreven in hoofdstuk 3 van dit rapport.

- 5.2.1.8 **Gevolgen voor de toelatingsorganisaties en kabinetten van Gouverneur van Aruba, Curaçao, Sint Maarten**
 Het Kabinet van de Gouverneur van Aruba en Sint Maarten denken dat het hier gaat om een gering aantal gevallen. Los van het geringe aantal bestaat de indruk dat vreemdelingen die in deze categorie vallen over het algemeen al aan de termijn van drie jaar toelating en hoofdverblijf voldoen. Het verwachte effect van de maatregel op de werkvoorraad van het Kabinet van de Gouverneur van Sint Maarten en Aruba is dus verwaarloosbaar.

De verwachting van KDN is dat de maatregel mogelijk wel enige impact heeft op de werkvoorraad van de toelatingsorganisaties in Aruba, Curaçao en Sint Maarten, omdat de Kabinetten van Gouverneur vaker een BOT-verzoek zullen opvragen bij deze organisaties. Het opmaken van een BOT, waarvoor de computersystemen van de toelatingsorganisaties en in bepaalde gevallen ook de dossiers en archieven moeten worden geraadpleegd, is arbeidsintensief. Op BOT-verzoeken zouden daarom achterstanden kunnen ontstaan bij de toelatingsorganisaties.

Nu de mogelijkheid om vanuit het buitenland een verzoek om naturalisatie in te dienen wordt afgeschaft, wordt verwacht dat voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wetwijziging het aantal in het buitenland ingediende verzoeken licht zal toenemen. Dit zal ook merkbaar zijn voor de toelatingsorganisaties op Aruba, Curaçao, Sint Maarten.

5.3 **Schrappen van de optie op het Nederlanderschap voor degenen die gedurende 15 jaar in het Koninkrijk verblijven en minimaal drie jaren gehuwd zijn met een Nederlandse partner**

Het gaat hier om de optant die gedurende tenminste drie jaren de echtgenoot is van een Nederlander en gedurende een onafgebroken periode van vijftien jaren toelating en hoofdverblijf heeft in het Koninkrijk. Optanten zijn vrijgesteld van het inburgeringsvereiste. In de praktijk blijkt dat deze categorie optanten het Nederlands of de andere landstaal niet goed beheersen. Dit wordt niet wenselijk geacht. De personen die voorheen in aanmerking kwamen voor deze optiegrond kunnen naturaliseren maar moeten daarbij wel voldoen aan het inburgeringsvereiste en de naturalisatietoets/het inburgeringsexamen afleggen.

5.3.1 *Gevolgen voor de IND*

- 5.3.1.1 **Organisatorische gevolgen**
 De invoering van deze maatregel heeft geen gevolgen voor de inrichting van de organisatie of de werkprocessen.

De invoering van deze maatregel heeft naar verwachting wel gevolgen voor de werkvoorraad van de KDN en de IND-unit Caribisch Nederland en voor de KDRS.

Invoering van de maatregel heeft tot gevolg dat vreemdelingen die tot nu toe op grond van het te schrappen artikel konden opteren voor het Nederlanderschap een

naturalisatieverzoek moeten indienen als zij Nederlander willen worden of hun verblijfsdocument moeten (blijven) vernieuwen indien zij niet voor de mogelijkheid van naturalisatie kiezen. In de periode 2007 - 2011 opteerden afgerond gemiddeld 2.230 vreemdelingen per jaar op grond van artikel 6, eerste lid onder g RWN voor het Nederlanderschap. Daarmee was dit de meest voorkomende optiecategorie.

Hoewel het een redelijk grote groep betreft, wordt een directe toename van het aantal verlengingsaanvragen onder vreemdelingen behorende tot deze categorie niet verwacht. Vreemdelingen die vallen in deze categorie zullen over het algemeen immers in het bezit zijn van een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd die enkel een keer in de vijf jaar vernieuwd moet worden. Desondanks zal het schrappen van deze optiecategorie op termijn leiden tot een toename van de werkvoorraad van de IND in zijn geheel aangezien het registreren van een optiebevestiging minder tijdrovend is dan het beoordelen van een naturalisatieverzoek of het vernieuwen van een verblijfsdocument.

Hoewel vreemdelingen die vallen onder deze categorie wat betreft de termijn van toelating en hoofdverblijf per definitie voldoen aan de (nieuwe) criteria voor naturalisatie, is niet te zeggen hoeveel van hen een naturalisatieverzoek zullen indienen. Het is waarschijnlijk dat het inburgeringsvereiste en/of de hogere leges in ieder geval een deel van deze groep ervan zal weerhouden een naturalisatieverzoek in te dienen. Het is daarom moeilijk in te schatten of met name de KDRS en de KDRE (en KDA) dan wel de KDN met deze groep te maken gaat krijgen. De verwachting is wel dat de KDN als gevolg van deze maatregel niet direct te maken zal krijgen met een merkbaar verhoogde instroom van naturalisatieverzoeken, aangezien de indruk bestaat dat deze vreemdelingen op dit moment in ieder geval nog niet aan de inburgeringseisen voldoen.

Naast het genoemde, blijvende, effect op de werkvoorraad van de IND, wordt een tijdelijke toename in het aantal optieverklaringen voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze maatregel verwacht. Dit heeft binnen de IND alleen effect op de werkvoorraad van de IND-unit Caribisch Nederland. Kort na inwerkingtreding wordt vervolgens een, tijdelijke, lichte lastenverlichting voor de IND-unit Caribisch Nederland verwacht omdat de verwachting is dat veel verzoekers in deze categorie op dat moment (nog) niet aan het inburgeringsvereiste zullen voldoen en dus nog geen naturalisatieverzoek zullen indienen. Het is niet te zeggen om welke concrete aantallen het hier gaat.

5.3.1.2 Informatiseringsgevolgen

In INDiGO worden deze optiecategorie vastgelegd door middel van een kwalificatie. Het schrappen van deze uitzonderingen betekent dat de kwalificatie 826 zodanig aangepast moet worden dat deze niet langer gekozen kan worden voor nieuwe zaken vanaf de invoerdatum van de wet. Deze aanpassing is eenvoudig en weinig tijdrovend. Naast deze aanpassing moet de beslisondersteuning en (bouwstenen voor) de correspondentie worden aangepast. Ten behoeve van voorlichting aan de medewerker en de klant moeten respectievelijk Atlas en de internetpagina (www.ind.nl) worden aangepast.

De aanpassing heeft om eerder genoemde redenen geen gevolgen voor FMS, waarmee de IND unit Caribisch Nederland werkt.

5.3.1.3 Personele gevolgen

Het hierboven besproken verwachtte tijdelijke piek(je) in het aantal optieverklaringen zou ertoe kunnen leiden dat tijdelijk extra personeel aangetrokken

of ingezet moet worden bij de IND-unit Caribisch Nederland, als deze werkvoorraad niet met de bestaande personele capaciteit afgedaan kan worden. Echter, als de toename beperkt van omvang is, kan de toegenomen werkvoorraad worden uitgesmeerd naar de periode na inwerkingtreding wanneer er mogelijk sprake is van een tijdelijke daling van het aantal optieverklaringen.

Nu moeilijk is in te schatten hoeveel van de vreemdelingen die niet langer kunnen opteren een naturalisatieverzoek zullen indienen is niet te zeggen hoeveel fte inzet dit van de KDN zal vergen. Evenmin is daarom aan te geven hoeveel extra fte de KDRS nodig zal hebben voor een eventuele toename van het aantal vervanging of vernieuwingsaanvragen. De KDRS geeft aan dat in het uiterste geval dat de ingeschatte 2.230 vreemdelingen per jaar die niet langer kunnen opteren niet naturaliseren maar hun verblijfsdocument (blijven) vernieuwen, dit de KDRS 1,5 fte tot 2 fte extra per jaar zal kosten. Als al deze vreemdelingen daarentegen een naturalisatieverzoek zouden indienen zou dit voor de KDN een extra inzet van 5,4 fte per jaar betekenen. Geconcludeerd kan dus worden dat de IND minimaal 1,5 fte en maximaal 5,4 fte extra aan capaciteit per jaar zal moeten inzetten om de aanvragen of verzoeken van deze categorie vreemdelingen te behandelen. Indien het aantal naturalisatieverzoeken als gevolg van deze maatregel inderdaad merkbaar en structureel toeneemt zal de daarvoor benodigde capaciteit niet binnen de huidige formatie van de KDN kunnen worden opgevangen. Hiervoor zal dan extra personeel moeten worden aangetrokken. De verwachting is dat dit in de eerste twee jaar na inwerkingtreding van het wetsvoorstel nog niet nodig zal zijn, in de eerste plaats vanwege de hierboven beschreven te verwachten daling van het aantal naturalisatieverzoeken in die periode, en in de tweede plaats omdat de verwachting is dat een groot deel van de vreemdelingen die vielen onder de te schrappen optiecategorie op het moment van inwerkingtreding nog niet ingeburgerd zal zijn.

Het schrappen van deze uitzonderingscategorie heeft geen gevolgen voor de functieprofielen van de betrokken IND-medewerkers. Omdat de materie bekend is - er wordt immers reeds sinds 1 april 2003 getoetst aan toelating en hoofdverblijf - hoeven medewerkers ten aanzien van dit onderwerp niet extra te worden opgeleid.

Een opleiding voor medewerkers van Telefonie en loketten aangaande de wetwijziging wordt wel wenselijk geacht, zodat zij vragen op een juiste wijze kunnen beantwoorden.

5.3.1.4 Financiële gevolgen

Nu moeilijk is in te schatten hoeveel vreemdelingen die niet langer kunnen opteren een naturalisatieverzoek zullen indienen is niet te zeggen hoeveel de toename van het aantal naturalisatieverzoeken en de toename van het aantal vervangings- of vernieuwingsaanvragen zal kosten. In het hierboven beschreven uiterste geval dat alle 2.230 vreemdelingen niet naturaliseren maar hun verblijfsdocumenten (blijven) vernieuwen zal dat de KDRS 1,5 fte tot 2,0 fte per jaar extra kosten, oftewel €90.000 tot €120.000 per jaar. De extra inzet van de KDN als alle 2.230 vreemdelingen een naturalisatieverzoek zouden indienen komt neer op 5,4 fte oftewel €324.000 per jaar. De IND zal dus structureel minimaal €90.000 en maximaal €324.000 per jaar extra nodig hebben om de aanvragen of verzoeken van deze categorie vreemdelingen te behandelen.

Daarnaast brengt de wijziging van de kennismodellen en/of tabellen in INDiGO incidentele kosten met zich mee. Deze zijn in omvang echter nihil.

- 5.3.1.5 Handhaving
Deze maatregel heeft noch op papier, noch in de praktijk gevolgen voor de handhaving van de RWN.

- 5.3.1.6 Communicatie en voorlichting
Klantbrochures, handleidingen en adviesbladen zullen moeten worden aangepast.

De gemeenten, de kabinetten van de Gouverneur van Aruba, Curaçao en Sint Maarten en de toelatingsorganisaties van deze landen dienen tijdig te worden geïnformeerd over de invoering van deze maatregel. Deze informatie dienen zij ten tijde van de indiening van de optieverklaring aan de verzoeker bekend te maken. Dit ook om, in het belang van de vreemdeling en van de IND, bij voorbaat kansloze verzoeken te voorkomen.

DUO dient te worden geïnformeerd over de wetswijzigingen, zodat geanticipeerd kan worden op een eventuele stijging van de vraag naar het afleggen van inburgeringsexamens of een eventuele stijging van het aantal beroepen op ontheffing van dat examen wegens een belemmering. Ten aanzien van een eventuele stijging van het aantal haalbaarheidsonderzoeken dienen de ROC te worden geïnformeerd.

De Examenbureaus die verantwoordelijk zijn voor het afnemen van de naturalisatietoets in Aruba, Curaçao, Sint Maarten dienen te worden geïnformeerd over de wetswijzigingen, zodat zij kunnen anticiperen op een eventuele stijging van de vraag naar het afleggen van de naturalisatietoets. Verder dienen de op de betreffende eilanden aangewezen instanties die de haalbaarheidsonderzoeken uitvoeren, te worden geïnformeerd over een eventuele stijging van het aantal verzoeken tot het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek. Ten aanzien van een eventuele stijging van het aantal beroepen op ontheffing van de naturalisatietoets wegens een belemmering, dienen de Gouverneurs de door hen aangewezen instanties (medisch adviseur) hieromtrent te informeren.

De Gezaghebbers in Caribisch Nederland dienen te worden geïnformeerd over de wetswijzigingen, zodat zij kunnen anticiperen op een eventuele stijging van de vraag naar het afleggen van de naturalisatietoets of een eventuele stijging van het aantal verzoeken tot het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek. Ten aanzien van een eventuele stijging van het aantal beroepen op ontheffing van de naturalisatietoets wegens een belemmering dienen de op advies van de Gezaghebbers door de Minister aangewezen adviserende instantie(s) te worden geïnformeerd.

- 5.3.1.7 Conclusie IND
Het schrappen van deze optiecategorie heeft geen gevolgen voor de inrichting van de organisatie en de werkprocessen. Ook heeft de maatregel geen gevolgen voor de functieprofielen van de benodigde medewerkers.

Wel zal de maatregel naar verwachting leiden tot een lichte maar structurele toename van het werkaanbod van de IND omdat vreemdelingen die niet langer kunnen opteren voor het Nederlanderschap oftewel hun verblijfsdocumenten zullen moeten blijven vernieuwen ofwel een naturalisatieverzoek zullen indienen. Beide acties zijn voor de IND arbeidsintensiever dan het registreren van een optiebevestiging. Het is niet goed in te schatten hoeveel van de vreemdelingen die als gevolg van de wetswijziging niet langer kunnen opteren daadwerkelijk een naturalisatieverzoek zullen indienen. Naarmate dit aantal hoger is, zal de benodigde

extra personele inzet toenemen. Geconcludeerd kan worden dat de IND minimaal 1,5 fte en maximaal 5,4 fte extra aan capaciteit per jaar nodig heeft om de aanvragen of verzoeken van deze categorie vreemdelingen te behandelen. Met name als het merendeel van deze categorie uiteindelijk een naturalisatieverzoek indient, zal de hiervoor benodigde extra capaciteit niet binnen de huidige formatie van de KDN kunnen worden opgevangen.

5.3.1.8 Gevolgen voor de toelatingsorganisaties en kabinetten van de Gouverneur van Aruba, Curaçao en Sint Maarten

De Kabinetten van Gouverneur van Sint Maarten en Aruba verwachten als gevolg van deze maatregel een toename van het aantal optieverklaringen voorafgaand aan de inwerkingtreding en een afname van het aantal optieverklaringen daarna. Aangezien het in totaal gaat om een gering aantal gevallen zal het verwachte effect van de maatregel op de werkvoorraad van Kabinetten van de Gouverneur echter niet groot zijn.

6 Randvoorwaarden en risico's

Om het wetsvoorstel goed uit te kunnen voeren dient aan een aantal randvoorwaarden te worden voldaan. Daarnaast zijn er risico's te noemen waarmee rekening moet worden gehouden. Zowel de randvoorwaarden als de risico's die door de deelnemers aan deze quick scan zijn gesignaleerd worden hieronder opgesomd.

6.1 Randvoorwaarden

- Het is van belang dat zowel de klanten als de ketenpartners van de IND tijdig worden geïnformeerd over de aanstaande wetswijziging. Op die manier wordt voorkomen dat vreemdelingen bij voorbaat kansloze naturalisatieverzoeken indienen en hiervoor leges betalen en dat de IND onnodig werk doet.
- Op meerdere plekken in dit rapport wordt aangegeven dat zich mogelijk een tijdelijke piek in het aantal naturalisatieverzoeken en optieverklaringen voor zal doen voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wetswijziging. Om op een dergelijke piek te anticiperen is het van belang dat met de ketenpartners afspraken worden gemaakt om trends ten aanzien van de instroom tijdig met elkaar te delen.

6.2 Risico's

- De onvoorspelbaarheid in de omvang van de toe- en afname voorafgaand aan respectievelijk na inwerkingtreding van het wetsvoorstel brengt enig financieel risico voor de KDN met zich mee. Naarmate de daling van het aantal naturalisatieverzoeken na inwerkingtreding groter en langduriger is ten opzichte van de tijdelijke piek voorafgaand aan inwerkingtreding, neemt het risico toe dat de inkomsten uit productie en leges achterblijven bij de kosten van een gelijkblijvende formatie. Voor de IND als geheel is dit financiële risico echter gering, aangezien de overvloedige capaciteit van de KDN waarschijnlijk zonder problemen tijdelijk bij andere klantdirecties kan worden ingezet.

7 Eindconclusie

De hoofdvraag van deze quick scan is: "Wat zijn de organisatorische en financiële gevolgen van de uitvoering van het wetsvoorstel voor de IND en in hoeverre is het wetsvoorstel uitvoerbaar en handhaafbaar?"

Uit de quick scan komt naar voren dat de organisatorische en financiële gevolgen van de uitvoering van het wetsvoorstel voor de IND beperkt zijn.

De voorgenomen maatregelen hebben geen invloed op de inrichting van de organisatie en de werkprocessen, noch op de functieprofielen van de betrokken IND-medewerkers. De benodigde aanpassingen in INDiGO zijn eenvoudig en weinig tijdrovend.

Wel is de verwachting dat invoering van de maatregelen, voorafgaand aan de inwerkingtreding en daarna invloed zal hebben op de instroom van verschillende soorten aanvragen en verzoeken en daarmee op de werkvoorraad van de IND.

Verwacht wordt dat direct voorafgaand aan de inwerkingtreding sprake zal zijn van een tijdelijke toename van het aantal naturalisatieverzoeken en optieverklaringen. De omvang van deze toename is moeilijk te voorspellen maar, gebaseerd op de ervaring met de inwerkingtreding van de HRWN in 2003, wordt deze geschat op maximaal 30%. Na inwerkingtreding van het wetsvoorstel wordt een tijdelijke afname van het aantal naturalisatieverzoeken verwacht omdat bepaalde vreemdelingen die voorheen in aanmerking kwamen voor het Nederlanderschap nu (nog) niet kunnen naturaliseren. De verwachting is dat deze afname neerkomt op 29% in het eerste jaar na inwerkingtreding en 18% in het tweede jaar. Naar verwachting zal het tijdelijk toegenomen aantal verzoeken voorafgaand aan de inwerkingtreding deels behandeld kunnen worden in de periode waarin sprake zal zijn van een afname, waardoor de KDN op korte termijn geen nieuw personeel hoeft aan te trekken. De verwachte afname van het aantal verzoeken gedurende de eerste twee jaar na inwerkingtreding vormt enig financieel risico voor de KDN omdat de inkomsten uit productie en leges mogelijk achterblijven bij de kosten van een gelijkblijvende formatie. Voor de IND als geheel is dit financiële risico echter gering omdat eventueel overtallige capaciteit van de KDN waarschijnlijk zonder problemen tijdelijk bij andere klantdirecties kan worden ingezet.

Structureel zal de uitvoering van het wetsvoorstel leiden tot een lichte toename in het werkaanbod van de IND. De uitvoering van het wetsvoorstel brengt immers met zich mee dat een aantal vreemdelingen niet of later Nederlander zal worden en daarom vaker verlenging of vernieuwing van het verblijfsdocument zal moeten aanvragen, dat vaker een openbare orde toets zal moeten worden uitgevoerd, dat iets meer naturalisatieverzoeken zullen worden afgewezen en dat meer vreemdelingen in plaats van te opteren voor het Nederlanderschap een naturalisatieverzoek moeten indienen of hun verblijfsdocument moeten blijven vernieuwen. De KDN moet voor deze structurele toename van de werkvoorraad op termijn mogelijk extra personeel aantrekken. Met betrekking tot de overige klantdirecties wordt ingeschat dat deze extra werkzaamheden binnen de huidige formaties van de verschillende klantdirecties kunnen worden gerealiseerd.

Geconcludeerd kan worden dat het wetsvoorstel voor de IND uitvoerbaar en handhaafbaar is. De KDN krijgt mogelijk op korte termijn te maken met dalende

inkomsten uit productie en leges en zal op lange termijn mogelijk extra personeel moeten aantrekken.

Bijlage I - Wetsvoorstel

Wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap ter verlenging van de termijnen voor verlening van het Nederlanderschap en enige andere wijzigingen

VOORSTEL VAN RIJKSWET

WIJ EATRIX, BIJ DE GRATIE GODS,
KONINGIN DER NEDERLANDEN,
PRINSES VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is enige bepalingen van de Rijkswet op het Nederlanderschap te wijzigen ter verlenging van de termijnen voor verlening van het Nederlanderschap, en het doen van enige andere wijzigingen, Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van Raad van State van het Koninkrijk gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, de bepalingen van het Statuut voor het Koninkrijk in acht genomen zijnde, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

De Rijkswet op het Nederlanderschap wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1, tweede lid wordt de zinsnede 'artikelen 2 en 3 van de Wet conflictenrecht geregistreerd partnerschap' telkens vervangen door: artikelen 61 en 62 van Boek 10 van het Burgerlijk Wetboek.

B

In artikel 5b wordt de zinsnede 'artikel 6 of artikel 7 van de Wet conflictenrecht adoptie' telkens vervangen door: artikel 108 of artikel 109 van Boek 10 van het Burgerlijk Wetboek.

C

Artikel 6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onderdeel d, tweede volzin wordt 'zestien' gewijzigd in: twaalf.
2. Onder verlettering van onderdeel h tot en met o tot g tot en met n vervalt onderdeel g.
3. In het vijfde lid wordt de eerste zinsnede 'dertien weken' vervangen door: zesentwintig weken.

D

In artikel 6a, zesde lid wordt de zinsnede 'artikel 6, vierde lid' vervangen door: artikel 6, vijfde lid.

E

Onder het vervallen van de 1 voor de tekst van het eerste lid vervalt artikel 7, tweede lid.

F

Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onderdeel c wordt 'vijf jaren' vervangen door 'zeven jaren'.
2. Het tweede lid komt te luiden:
 2. De termijn, bedoeld in het eerste lid, onder c, wordt op drie jaren gesteld voor de verzoeker die sedert ten minste drie jaren de echtgenoot is van en samenwoont met een Nederlander.
3. Onder vernummering van het vierde tot het derde en het zesde tot het vierde lid vervallen het derde en het vijfde lid.

G

Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onderdeel c, vervalt.
2. In het vijfde lid wordt na de laatste volzin een volzin toegevoegd die luidt: Beslissingen tot afwijzing van een bezwaar ingediend tegen een besluit tot naturalisatie worden eveneens door Onze Minister genomen.

H

In artikel 10 vervalt de zinsnede 'artikel 9, eerste lid, aanhef en onder c'.

I

Artikel 11 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt na de eerste volzin een volzin toegevoegd, luidende: Aan een kind dat ten tijde van het verzoek de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt wordt het Nederlanderschap slechts verleend indien op hem geen van de afwijzingsgronden van artikel 9, aanhef en onder a, met inbegrip van het tweede lid van dat artikel, van toepassing is.

2. In het vierde lid wordt de derde volzin vervangen door: Aan een kind dat ten tijde van het verzoek de leeftijd van zestien jaar heeft bereikt, wordt het Nederlanderschap slechts verleend, indien hij daarmee uitdrukkelijk instemt en hij bereid is bij de verkrijging van het Nederlanderschap een verklaring van verbondenheid af te leggen. Aan een kind dat ten tijde van het verzoek de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt wordt het Nederlanderschap slechts verleend indien op hem geen van de afwijzingsgronden van artikel 9, aanhef en onder a, met inbegrip van het tweede lid van dat artikel, van toepassing is.

3. Onder vernummering van het zevende en achtste lid tot het zesde en zevende lid vervalt het zesde lid.

J

In artikel 16, eerste lid, onderdeel d, wordt de zinsnede 'artikel 15, eerste lid, onder b, c of d' vervangen door: artikel 15, eerste lid, onder b, c, d of f.

K

Artikel 22 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid onder d wordt de zinsnede "het eerste lid van artikel 14, en artikel 15, eerste lid, onder d" vervangen door: het eerste en tweede lid van artikel 14, en artikel 15, eerste lid, onder d en f.

2. In het tweede lid wordt de zinsnede "Onze Ministers" vervangen door: de Gouverneurs.

L

Artikel 29 wordt als volgt gewijzigd:

1. De zinsnede "tijdvakken van hoofdverblijf" wordt vervangen door: tijdvakken van toelating en hoofdverblijf.

2. Het woord "Aruba" komt te vervallen.

Artikel II

De in artikel I genoemde wijzigingen zijn niet van toepassing op verklaringen tot verkrijging van het Nederlanderschap en verzoeken om verlening van het Nederlanderschap ingediend voor de inwerkingtreding van het betreffende artikel of onderdeel van deze Rijkswet.

Artikel III

De artikelen van deze Rijkswet treden in werking op een bij Koninklijk Besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

F. Teeven

Memorie van Toelichting

Algemeen

Dit voorstel van Rijkswet strekt tot een aantal maatregelen:

- Verlenging van de naturalisatietermijn van vijf naar zeven jaar, het schrappen van enkele uitzonderingen op de algemene naturalisatietermijn en het stellen van een termijn van drie jaar toelating en hoofdverblijf voor degenen die gehuwd zijn met een Nederlander;
- Versterking van de taalbeheersing voor diegenen die Nederlander willen worden door het schrappen van de optie van artikel 6, eerste lid, onderdeel g;
- Uitbreiding van de openbare ordetoetsing bij medenaturalisandi en optanten van 12 tot 15 jaar.

Daarnaast worden enkele technische en ondergeschikte wijzigingen opgenomen, die ten dele reeds in het ingetrokken voorstel van Rijkswet ter aanscherping van de eisen voor verkrijging en verlening van het Nederlanderschap (Kamerstukken II, 33201 R1977) waren opgenomen, en ten dele voortvloeien uit de inwerkingtreding van Boek 10 van Boek 10 van het Burgerlijk Wetboek op 1 januari 2012.

Verlenging termijnen van toelating en hoofdverblijf bij naturalisatie

Termijnen van toelating en hoofdverblijf voorafgaand aan de naturalisatie dienen te garanderen dat het Nederlanderschap kan worden verkregen wanneer redelijkerwijs kan worden aangenomen dat er voldoende tijd is geweest om in de Nederlandse samenleving of een samenleving van één van de andere landen van het Koninkrijk te integreren. Elke mogelijke termijn heeft daarbij noodzakelijkerwijs een enigszins arbitrair karakter. Dit kabinet zet, overeenkomstig het voornemen in het regeerakkoord, in op de verlenging van de termijn voor naturalisatie naar zeven jaar. Het kabinet blijft hiermee binnen de grens van tien jaar toelating en hoofdverblijf, die gegeven is in artikel 6, derde lid van het Europees Verdrag inzake Nationaliteit (EVN).

Ten tweede wordt voorgesteld om een vereenvoudiging aan te brengen in de verschillende termijnen door enkele obsoleete en weinig gebruikte uitzonderingen te schrappen. Samenvattend wordt voorgesteld de volgende uitzonderingen in artikel 8 te laten vervallen:

1. De oud-Nederlanders die woonachtig zijn buiten het Koninkrijk, maar in een land waarvan ze de nationaliteit niet bezitten;
2. Degenen die in totaal ten minste tien jaren in één van de landen van het Koninkrijk toelating en hoofdverblijf heeft gehad; en
3. De meerderjarige vreemdeling die is erkend door een Nederlander, of is gewettigd door een Nederlander zonder erkenning.

Hieronder worden de achterliggende overwegingen voor het schrappen van de verschillende uitzonderingen uiteengezet.

De oud-Nederlanders die woonachtig zijn in een land waarvan ze de nationaliteit niet bezitten en de vreemdeling die is erkend door een Nederlander, of is gewettigd door een Nederlander zonder erkenning, betreft een ondergeschikte wijziging. Aan deze regeling bestaat geen behoefte meer, daar oud-Nederlanders doorgaans, wanneer zij binnen het Koninkrijk wonen, kunnen opteren voor het Nederlanderschap op grond van artikel 6, eerste lid onder f. Bij inwerkingtreding van de Rijkswet op het Nederlanderschap in 1985 bestond enige behoefte aan deze bepaling ten behoeve van oud-Nederlanders die voor 1 januari 1985 door de werking van de wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap staatloos waren geworden en buiten het koninkrijk verblijf houden. Aangenomen mag worden dat er,

bijna 30 jaar na dato, zich geen personen meer voor naturalisatie tot Nederlander zullen melden op deze grond.

Degene die in totaal tien jaren toelating en hoofdverblijf heeft gehad kan na twee jaar onafgebroken toelating en hoofdverblijf een verzoek tot verlening van het Nederlanderschap indienen. Deze uitzondering past niet in het uitgangspunt dat er sprake moet zijn van een duurzame vestiging vóór verkrijging van het Nederlanderschap. Met het oog hierop wordt deze uitzondering geschrapt. Er wordt overigens zeer beperkt gebruik gemaakt van deze uitzondering.

De meerderjarige vreemdeling die erkend is of door wettiging zonder erkenning kind van een Nederlander is geworden moet drie jaar in Nederland verblijf en toelating hebben voordat hij kan verzoeken tot naturalisatie op grond van artikel 8, vijfde lid. Heeft de vestiging van de familierechtelijke band plaatsgevonden tijdens de minderjarigheid van de vreemdeling, dan wordt de periode sinds de vestiging van de familierechtelijke relatie van de periode van toelating en hoofdverblijf afgetrokken. Deze bepaling uit 2003 is min of meer achterhaald door de wijziging van de RWN in 2009 met betrekking tot de erkenning van minderjarige kinderen. De minderjarige die voor zijn zevende levensjaar wordt erkend, wordt weer van rechtswege Nederlander sinds 1 maart 2009. De minderjarige vreemdeling die na zijn zevende levensjaar wordt erkend, kan opteren op grond van artikel 6, eerste lid onder c. Voorwaarde hiervoor is een periode van drie jaar verzorging en opvoeding. Artikel 8, vijfde lid is slechts van toepassing voor diegenen die na hun vijftiende, maar voor hun meerderjarigheid zijn erkend door een niet-biologische vader. Dit is kwantitatief een zeer beperkte groep, en deze naturalisatiegrond wordt dan ook zeer weinig gebruikt.

Ten derde wordt voorgesteld voor vreemdelingen die ten minste drie jaar gehuwd zijn met een Nederlandse partner een termijn te stellen van drie jaar toelating en hoofdverblijf. Het is wenselijk om een termijn van toelating en hoofdverblijf te stellen met het oog op het garanderen van een reële band met de Nederlandse samenleving of een van de andere samenlevingen van het Koninkrijk. Voor een termijn van drie jaar is gekozen omdat artikel 6, vierde lid, onderdeel a, verplicht tot het vergemakkelijken van de naturalisatie van echtgenoten van Nederlanders. Aan dit vergemakkelijken kan vorm worden gegeven door een kortere termijn te stellen dan de algemene termijn van zeven jaar toelating en hoofdverblijf. De termijn van drie jaar toelating en hoofdverblijf sluit aan bij de bestaande termijn van drie jaar toelating en hoofdverblijf voor degene die ongehuwd met een ongehuwde Nederlander in een duurzame relatie anders dan het huwelijk samenleeft. De nuance in het stelsel, waarbij waarde wordt gehecht aan het hebben van een Nederlandse partner in het bepalen van de band met het Koninkrijk wordt hiermee gewaarborgd.

Versterking van de taalbeheersing

Beheersing van de taal is een belangrijke voorwaarde voor succesvolle participatie in de samenleving. Gebrekkige taalbeheersing kan leiden tot sociaal isolement en een ongewenste mate van afhankelijkheid van personen in de directe omgeving. Voor naturalisatie is aantoonbare beheersing van de taal reeds een voorwaarde in de vorm van een naturalisatietoets. Binnen de optieprocedure wordt het afleggen van een taaltoets niet noodzakelijk geacht vanwege de vooronderstelde band die optanten reeds hebben met het Koninkrijk. Deze vooronderstelling van voldoende taalbeheersing is in veel gevallen juist gebleken. Het gaat bij optanten immers in veel gevallen om personen die gedurende de gehele leerplichtige leeftijd in het Koninkrijk woonachtig zijn geweest en hier onderwijs hebben gevolgd. Het instellen van een algemene taaltoets voor alle optanten is dan ook niet zinvol.

In de praktijk komt het echter desalniettemin voor dat sommige optanten het Nederlands of een andere landstaal niet goed beheersen. Het betreft hier degenen die op grond van onderdeel g van artikel 6, eerste lid, een optierecht hebben op het Nederlanderschap. Hierbij gaat het om de optant die gedurende tenminste drie jaren de echtgenoot is van een Nederlander en gedurende een onafgebroken periode van tenminste vijftien jaren toelating en hoofdverblijf heeft in het Koninkrijk. Het gaat hier voor het gehele Koninkrijk om een substantieel deel van de optanten, in de afgelopen jaren om een aandeel van circa 33%, ongeveer 2230 personen per jaar.² Toen deze uitzondering werd gecreëerd, werd deze verdedigd met het argument dat inburgering voorondersteld mocht worden, althans dat het belang van inburgering ondergeschikt was aan het belang van eenheid van nationaliteit binnen familiebanden.³ Deze overweging heeft thans aan kracht ingeboet. Destijds waren veel van de personen die voor de optiegrond in aanmerking konden komen, nimmer inburgeringsplichtig geweest. Dat is nu in belangrijke mate anders, omdat veel van deze personen nu wel inburgeringsplichtig zijn geweest gedurende hun verblijf als vreemdeling. Het kabinet acht het hierom wenselijk deze optiegrond te schrappen. De personen die voorheen in aanmerking kwamen voor deze optiegrond kunnen dan naturaliseren op grond van artikel 8 RWN, waarbij zij de naturalisatietoets dienen af te leggen.

Openbare ordetoetsing bij 12- tot 16-jarigen

Naturalisatie en bevestiging van optie worden geweigerd als op grond van het gedrag van verzoeker ernstige vermoedens bestaan dat hij een gevaar oplevert voor de openbare orde, de goede zeden of de veiligheid van het Koninkrijk. Dit geldt voor meerderjarigen en voor minderjarigen vanaf zestien jaar. In de praktijk blijkt echter dat ook minderjarige vreemdelingen van twaalf tot en met vijftien jaar soms ernstige misdrijven plegen. Het gaat hier bijvoorbeeld om misdrijven als ernstige mishandeling en diefstal met geweld. Deze vreemdelingen kunnen onder de huidige Rijkswet zonder problemen naturaliseren, omdat er geen enkele openbare ordetoetsing plaatsvindt.

Het kabinet acht dit onwenselijk. Hierom wordt voorgesteld de openbare ordetoetsing toe te passen vanaf twaalf jaar. Dit is in overeenstemming met het vreemdelingenrecht, waar ook kan worden getoetst aan de openbare orde bij personen van twaalf jaar en ouder bij de aanvraag voor of verlenging van een verblijfsvergunning. In dit licht wordt voorgesteld de openbare ordetoetsing bij de verlening en verkrijging van het Nederlanderschap uit te breiden naar 12- tot 16-jarigen. Na ommekomst van de rehabilitatietermijn van vier jaar kunnen zij, indien ze inmiddels meerderjarig zijn, zelfstandig een naturalisatieverzoek indienen, of een nieuwe optieverklaring afleggen. Dit geldt uiteraard niet indien de betreffende personen in de tussenliggende periode opnieuw openbare ordefeiten plegen.

Deze maatregel was reeds onderdeel van het genoemde voorstel van Rijkswet.

Artikelsgewijze toelichting

Onderdelen A en B

² Trendrapportage Naturalisatie en optie, Ontwikkelingen in de periode 2007-2011, november 2012, p. 54.

³ Kamerstukken 1997-1998, 25891 (R1609), nr. 3, p. 10.

Deze wijzigingen vloeien voort uit de inwerkingtreding van Boek 10 BW op 1 januari 2012.

Onderdeel C

In het eerste onderdeel van dit artikel wordt de leeftijd van de minderjarige op wie de zogenaamde openbare-ordetoets van toepassing is verlaagd van zestien naar twaalf jaar.

Het tweede onderdeel regelt het schrappen van de het optierecht onder het eerste lid, onderdeel g. Voor deze categorie geldt dat er in de praktijk aanwijzingen zijn dat deze de Nederlandse taal onvoldoende beheersen. Zij kunnen, na vervallen van deze optiemogelijkheid, gebruik maken van de gewone naturalisatieprocedure.

De verlenging van de termijn van dertien weken naar zesentwintig weken in het derde lid is noodzakelijk gebleken door de invoering van de naturalisatieceremonie en de afstandprocedure. Niet in elke gemeente en in ieder van de Caribische landen en gebiedsdelen zijn voldoende optiebevestigingen om op zinvolle wijze met grote regelmaat een naturalisatieceremonie te houden. Met deze verlenging van de termijn wordt aan deze gemeenten en landen tegemoet gekomen.

Onderdeel D

De aanpassing van het zesde lid betreft de verbetering van een wetstechnische onvolkomenheid bij een eerdere wijziging van de Rijkswet op het Nederlanderschap.

Onderdeel E

In de uitvoeringspraktijk blijkt geen behoefte meer te zijn aan het advies van de ministers van Justitie van Aruba, Curaçao en Sint Maarten in de naturalisatieprocedure. Op grond van artikel 48, vijfde lid van het Besluit verkrijging en verlies Nederlanderschap wordt het advies reeds gegeven door de autoriteit die het verzoek en de bijbehorende bescheiden in ontvangst neemt. Dat is in genoemde landen de Gouverneur.

Onderdeel F

In het eerste lid wordt de hoofdtermijn voor naturalisatie gesteld op zeven jaren. In het tweede lid wordt de termijn van toelating en hoofdverblijf gesteld op drie jaren. Daarnaast vervallen enkele uitzonderingen op de termijn van zeven jaar toelating en hoofdverblijf. Voor een nadere toelichting verwijs ik naar het algemeen deel van deze memorie.

Onderdeel G

In het eerste lid vervalt onderdeel c. Dit onderdeel, dat bepaalde dat naturalisatie in het buitenland niet mogelijk is indien een persoon de nationaliteit bezit van het land waarin hij woonachtig is, is overbodig geworden nu naturalisatie in het buitenland niet meer kan voorkomen.

Aan het vijfde lid wordt een zin toegevoegd die de minister de bevoegdheid geeft op bezwaren tegen naturalisatie afwijzend te beslissen. Het voordeel hiervan is dat er bij afwijzende beslissingen geen nieuw koninklijk besluit hoeft te worden genomen, maar dat de minister dit kan doen, hetgeen efficiënter is. Bij honorering van het bezwaar zal er wel een nieuw koninklijk besluit moeten worden vastgesteld.

Onderdeel H

Deze verwijzing vloeit voort uit het vervallen van artikel 9, eerste lid onderdeel c.

Onderdeel I

In dit artikel wordt de leeftijd van de minderjarige op wie de zogenaamde openbare-ordetoets van toepassing is verlaagd van zestien naar twaalf jaar bij de medenaturalisatie en bij de medeoptie. Het zesde lid kan vervallen omdat er geen naturalisatie meer in het buitenland plaats kan vinden.

Onderdeel J

Deze wijziging betreft een technische wijziging. Artikel 16 regelt het verlies van nationaliteit door minderjarigen. In artikel 16, eerste lid onder d wordt bepaald dat het verlies van het Nederlanderschap door de ouder(s) van de minderjarige ingevolge artikel 15, eerste lid, onder b, c of d een grond voor verlies van het Nederlanderschap door minderjarigen is. In de meest recente rijkswetwijziging (Stb. 2010, nr. 242) is aan artikel 15, eerste lid de volgende verliesgrond toegevoegd:

f. door intrekking door Onze Minister van het besluit waarbij de verkrijging van het Nederlanderschap is bevestigd, welke kan plaatsvinden, indien de vreemdeling als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder e, heeft nagelaten na de verkrijging van het Nederlanderschap het mogelijke te doen om zijn oorspronkelijke nationaliteit te verliezen.

Deze verliesgrond is per abuis niet opgenomen in artikel 16, ten aanzien van het verlies van het Nederlanderschap door minderjarigen. Als het Nederlanderschap van de minderjarige afgeleid is van de optie op het Nederlanderschap van de ouder, en de ouder verliest het Nederlanderschap omdat hij heeft nagelaten na de verkrijging van het Nederlanderschap het mogelijke te doen om zijn oorspronkelijke nationaliteit te verliezen, dan ligt het voor de hand dat ook de kinderen het Nederlanderschap dientengevolge verliezen. Hierom worden de verliesgronden van artikel 16, eerste lid onder d te worden aangevuld met het verlies van de nationaliteit van de ouder van de minderjarige op grond van artikel 15, eerste lid onder f.

Onderdeel K

Het eerste lid betreft een technische aanpassing van de registratie van verlies van het Nederlanderschap. Per abuis is verzuimd bij de invoering van de verliesgronden van artikel 14, tweede lid en artikel 15, eerste lid onder f, deze verliesgronden ook in de registratie mee te nemen. Met deze wijziging wordt dit verzuim hersteld. Door wijziging van het tweede lid wordt de taak om openbare registers bij te houden in plaats van aan de ministers van Justitie van Aruba, Curaçao en Sint Maarten aan de Gouverneurs van die landen toebedeeld. Dat ligt meer voor de hand aangezien de behandeling van de verzoeken ook bij deze autoriteiten is belegd.

Onderdeel L

Artikel 29 regelt dat bij de overgang naar de nieuwe staatkundige verhoudingen in het Koninkrijk de termijnen van toelating en hoofdverblijf die binnen de voormalige Nederlandse Antillen zijn doorgebracht worden meegeteld bij de termijnen in de nieuwe landen Curaçao en Sint Maarten en de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Dit voorkomt dat de vreemdeling die bijvoorbeeld een deel van de termijn van vijf jaar toelating en hoofdverblijf heeft doorgebracht in de voormalige Nederlandse Antillen, vanaf 10 oktober 2010 weer opnieuw aan de volledige termijn van vijf jaar toelating en hoofdverblijf dient te voldoen. Per abuis is echter bij de wijziging van de Rijkswet in het kader van de nieuwe staatkundige verhoudingen in het overgangsrecht de formulering 'tijdvakken van hoofdverblijf' opgenomen, in plaats van 'tijdvakken van toelating en hoofdverblijf'. Er is daarbij niet beoogd om de tijdvakken van toelating niet mee te nemen in deze overgangsregeling. Met deze wijziging wordt dit verzuim hersteld.

Artikel II

In het overgangsrecht wordt bepaald dat het oude recht van toepassing zal zijn op optieverzoeken en verzoeken tot verlening van de naturalisatie die voor inwerkingtreding van de wet zijn ingediend.

Artikel III

Dit artikel voorziet in de inwerkingtreding van het wetsvoorstel. Er wordt gestreefd naar inwerkingtreding op 1 januari 2015.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

F. Teeven

Bijlage II - Standaard vragenlijst

A. Organisatie

- Zijnde voorziene aanpassingen van het beleid zo geformuleerd dat procedures, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en taken helder gedefinieerd zijn?
- Welke gevolgen heeft de aanpassing van de wet voor de inrichting van de organisatie?
- Welke gevolgen heeft de aanpassing van de wet voor de indeling van werkprocessen(administratieve organisatie)?

B. Personeel en opleiding

- Welke gevolgen zijn er voor de verschillende soorten werkzaamheden, werklust, activiteiten bij de uitvoeringsorganisatie?
- Zijn er consequenties voor het aantal medewerkers (uitgedrukt in fte's)?
- Zijn er consequenties voor de functieprofielen/soorten functies?
- Zijn er gevolgen voor de middensom van salarissen?
- Zijn er voldoende personele mogelijkheden voor uitvoering en handhaving?
- Welke opleidings-, wervings- en selectieactiviteiten zijn noodzakelijk?

C. Techniek en automatisering

- Zijn er voldoende technische mogelijkheden voor uitvoering en/of handhaving?
- Welke aanpassingen in (geautomatiseerde) systemen zijn noodzakelijk?
- Zijn de systemen voldoende op elkaar afgestemd (zowel intern als extern met andere ministeries en/of uitvoeringsorganisaties)?

D. Huisvesting

- Zijn aanpassingen van huisvesting noodzakelijk?
- Zijn er andere infrastructurele aanpassingen nodig?
- Zijn er incidentele en structurele kosten aan de aanpassingen verbonden?

E. Externen

- Welke gevolgen zijn er voor inhuur van gespecialiseerde diensten, zoals medici, tolken, advocatuur etc.?
- Zijn er kostprijzen te geven voor inhuur van derden?

F. Financieel overzicht

- Zijn er integrale kostprijzen te geven per categorie procedure/zaak?
- Welke totale financiële incidentele gevolgen zijn er (uitgedrukt in euro's)?
- Welke totale financiële structurele gevolgen zijn er (uitgedrukt in euro's)?
- Wat is het totale kostenoverzicht uitgesplitst naar structurele en incidentele kosten en naar kostensoorten (zoveel mogelijk gedifferentieerd)?

G. Keteneffecten bij instanties buiten de uitvoeringsorganisatie

- Welke instanties zijn binnen de keten direct verbonden met de organisatie?
- Wat zijn de kritische factoren voor een optimale afstemming in de keten?
- Zijn er activiteiten die gezamenlijk met andere partners in de keten kunnen worden ondernomen (bijv. opleiding/werving personeel) en zo ja op welke manier zou hieraan uitvoering kunnen worden gegeven?

H. Invoering

- Welke problemen worden voorzien die samenhangen met de invoering van de nieuwe wet: termijn van invoering, aanloop, overgangsregeling, werkvoorraden en achterstanden?
- Welke lagere en/of aanvullende regelgeving is noodzakelijk?
- Welk systeem van (tussentijdse) evaluatie is gewenst?
- Welke informatievoorziening aan welke partijen is noodzakelijk?

I. Randvoorwaarden en risico's

- Zijn er randvoorwaarden voor de organisatie verbonden aan een verantwoorde uitvoering van de wet?
- Wat zijn de belangrijkste risico's verbonden aan de invoering van de wet?

*IND:
dé toelatingsorganisatie
van Nederland*